Milliyet

ÇOCUK

13 Ekim 1980 • Sayı: 41 • 20 Lira

YENİ CİLDİMİZE BAŞLIYORUZ

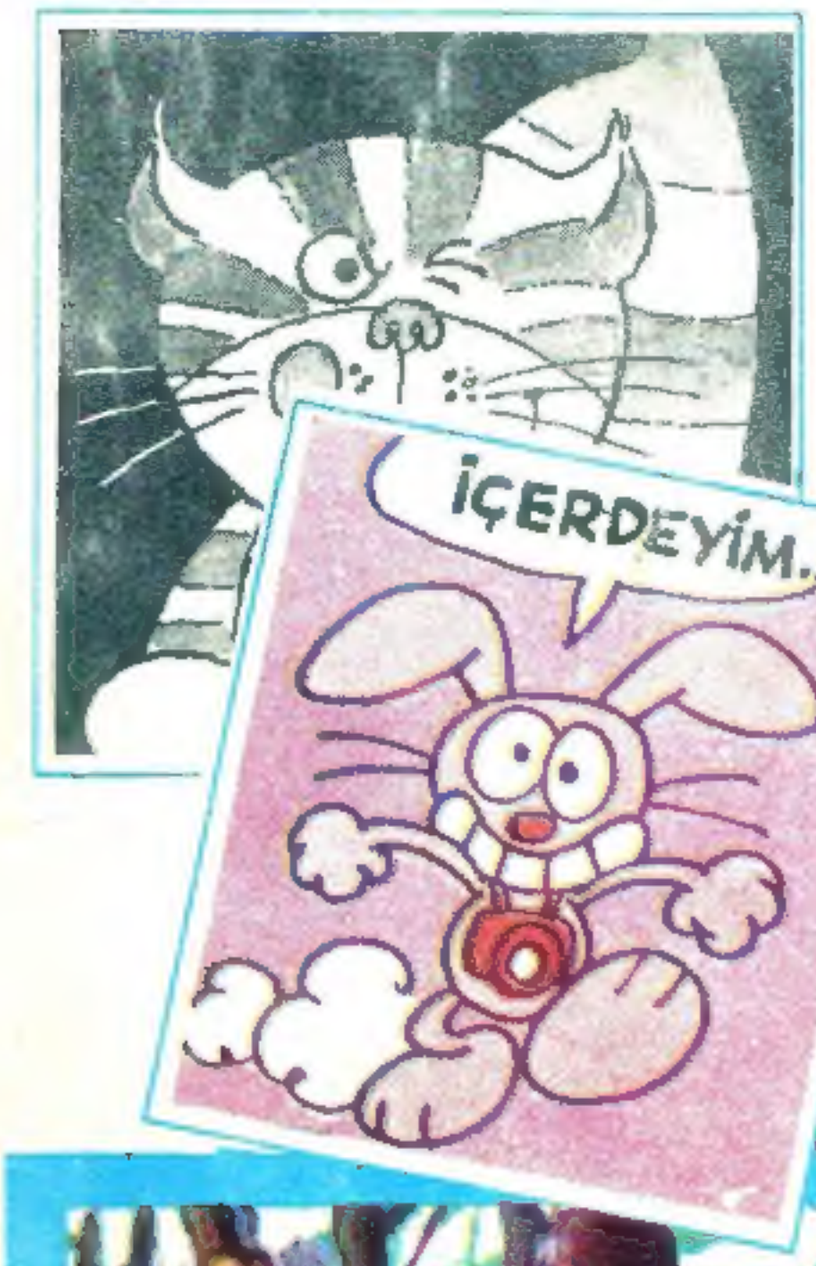

Bir çizgi romanın tamamı:
ADALET

SATRANÇ OYUNCUSU ADAYINA

Satranç oyuncuları ne matematiğe herkesten daha fazla yatkın bir kafaya sahiptirler, ne de üstün bir sanat yeteneğine. Herkesten akıllı da değildirler. Bir insanı iyi satranç oyuncusu yapan şey, herhangi bir üstün yetenek, ya da aşırı zekâ değil, sahip bulunduğunuz silahları, bütün gücünüzü ve bütün kişisel niteliklerinizi başka bir kimseyle yaptığınız teke tek savaşta kullanabılmektir, yalnızca.

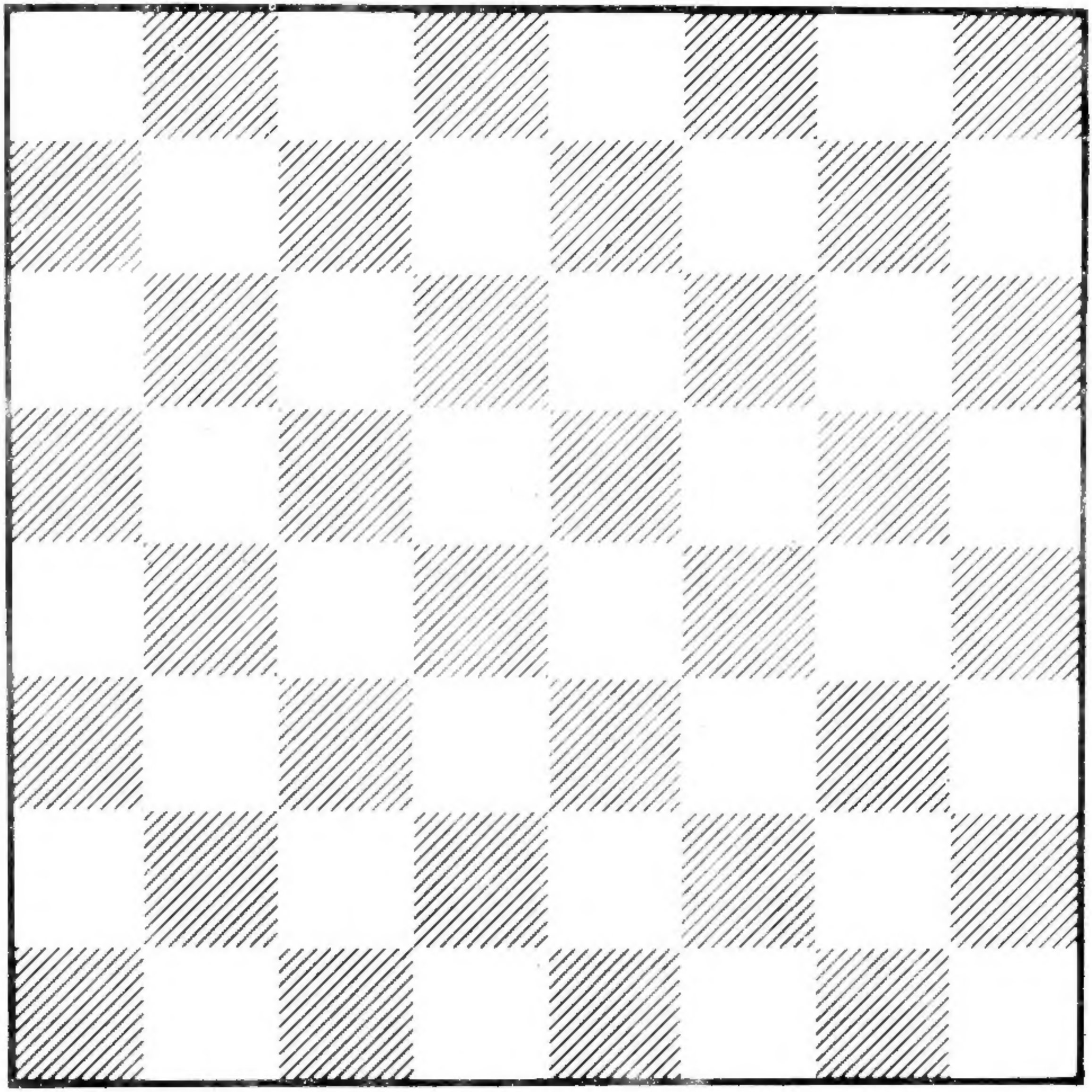

BİZDEN SİZE

BU sayımızla birlikte yeni bir cildimize daha başlıyoruz sevgili okurlarımız. Her zaman olduğu gibi, bu yeni cildimizde de sizler için yeni yeni yazılar, diziler hazırladık. Beğeneceğinizi umduğumuz bu yazılar, sizleri eğlendirerek, eğitmeyi amaçlıyor.

YENİ cildimizin bu ilk sayısını bayilerde gören okurlarımız, ön kapağımızın da her zamankinden daha değişik bir biçimde hazırlandığını farketmişlerdir. Bundan böyle çarpıcı, daha hareketli olarak sizlere sunacağımız kapağımızı sanırız seveceksiniz.

DÜNYANIN en önemli sporlarından biri sayılan, aynı zamanda televizyonda da yayımlanmaya başlayan ve "Kafa

Spor"u olarak adlandırılan, Satranç'ın öğretisine başlıyoruz. Sizleri maddî bir yükün altına sokmamak için de, bu sayımızın ön ve arka kapak içlerini, kolaylıkla kesip yapıştırarak yapabileceğiniz bir satranç takımı biçimine soktuk. Bu sayımız için de olsa, kapağımızı kesmek zorunda bıraktığımız için sizlerden şimdiden özür dileriz.

YİNE bu sayımızdan başlamak üzere yirmi biyografiden oluşacak, "Türk Kültürünü Aydınlatanlar" adlı bir tarih dizisi sunuyoruz. Yalvaç Ural ağabeyinizin sizler için derlediği bu dizi, tarih kültürümüzü ve bu kültürün mihenk taşlarını sizlere tanıtmayı amaçlıyor.

SİZLERDEN gelen isteklerle, "Bilmece - Bulmaca" sayfamızı genişleterek iki sayfaya çıkardık. Bundan böyle de, daha değişik ve ilginç bulmalarla bu sayfamızı hazırlayacağız. Sizi derginizle birlikte başbaşa bırakırken, yeni sınıflarınızda yeni arkadaşlarınız ve öğretmenlerinizle başarılı ve sağlıklı bir öğretim yılı dileriz. Hoşça kalın...

Milliyet
ÇOCUK

Pazartesi günleri yayımlanır
13 Ekim 1980
1980/Sayı 41/Sıra 385

Sahibi
Milliyet Gazetecilik A.Ş adına
AYDIN DOĞAN

Genel Yayın Yönetmeni
TÜMER ARGIN

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET GAZETESİ
Nuruosmaniye Cad. No: 65
Cağaloğlu-İstanbul

Abone ve satış için
Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu-İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL.
6 ay: 507 TL.
Uçakla
1 yıl: 1092 TL.
6 ay: 546 TL.

Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir.
Dizgi
Milliyet Gazetesi
Baskı
Milliyet Ofset Tesisleri
Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL.
Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL.

OKURUN SESİ

(Çocuklar, bundan böyle bize gönderdiğiniz mektuplarda, isim ve adreslerinizi açık bir biçimde yazarsanız, elimizden geldiğince sorularınızı yanıtlayacağımızı, ve kişisel sorunlarınıza da bir açıklık getirmeye çalışasağımızı sizlere bir kez daha duyururuz.)

ABDULLAH DURMUŞOĞLU, (HATAY): Derginizi severek okuyorum. Satranç köşesi yaparsanız sevinirim.
Sevgili okurumuz mektubunuz bizi çok sevindirdi. Çünkü biz de yeni sayımızda, sizler için bir satranç köşesi yapma hazırlıkları içindeyiz. Mektubunuz bize güç verdi. Teşekkür ederiz. Ayrıca gönderdiğiniz karikatürleri de çok beğendik. Onları gelecek sayılarımızda yayınlamayı düşünüyoruz., yeni çalışmalarınızı da bekleriz.

KADİR GÜLHAN, (ANKARA): Acaba uzak doğu sporları; Karate, Kung-fu, Budokai, Judo, Tayland Boksu hakkında bilgiler verir misiniz?
İlerde sporla ilgili bilgiler verdiğimiz zaman, sizin isteğinizi de düşünerek istediğiniz konuda bilgiler vereceğimizi duyurmak isteriz. Ama sanırız ki bu kısa bilgiler sizi yeterince tatmin etmeyecektir. Bu nedenle, size bu konuda yazılmış kitapları almanızı, ayrıca satranç gibi; "Kafa Sporu" diye adlandırılan, spor türlerinde de ilgi duymanızı sağlık veririz.

ASLIHAN BÜYÜKTANIR, (ADAPAZARI): Milliyet Çocuk Kulübü'ne üyelik için süre koymuştunuz. Acaba yine üye olma imkânım var mı?
Sevgili okurumuz, Çocuk Kulübümüze yazarak kaydınızı yaptırabilirsiniz.

TANSEL YALÇINKAYA, (ANKARA): Göndendiğim fıkranın yayınlanmasını rica ediyorum. Çok sevinirim.
Fıkranızı çok sevdik. Okurdan okura köşesinde yayınlamayı düşünüyoruz. Dergimiz servislerine gönderdiğiniz yazıları,yerlerine ulaştırdık.

UZAY ÇOCUKLARI

UZAY ROBENSONU

İMİS TİK

BİR DENEME UÇUŞUNA ÇIKAN, CANLI UZAY ARACI MANTAR, YAŞADIĞI GEZEGENİN GÜNEŞ SİSTEMİNDEN UZAKLAŞMIŞ, UZAYDA YOLUNU YİTİRMİŞTİ...

BULACAĞIM... BU KEZ BULACAĞIM GÜNEŞİMİ...

HER BİRİ MİLYARLARCA IŞIK YILI ÖTEDE SAYISIZ GÖKADALAR (GALAKSİLER) VAR ÇEVREMDE...

GÖKADALARDAN HER BİRİ MİLYARLARCA GÜNEŞTEN OLUŞMUŞ... ARADIĞIM YILDIZI, GÜNEŞİMİ NASIL BULACAĞIM BUNLARIN İÇİNDE. ŞU İLERİDEKİ GÜNEŞE BİR BAKAYIM.

MANTAR'IN YAKLAŞTIĞI GÜNEŞİN ÇEVRESİNDE BİR ASTEROİD...

ANSİKLOPEDİLERDE ASTEROİDLERİN, KÜÇÜK GEZEGENLER OLDUĞU YAZILI. GÜNEŞİN ÇEVRESİNDE TELESKOPLA GÖRÜLEBİLEN 1500 TANE KADAR ASTEROİD (KÜÇÜK GEZEGEN) VAR, DİYOR BİLGİNLER. GÖRÜNMEYENLERİN SAYISI BİLİNMİYOR...

BİZİM GÜNEŞ SİSTEMİMİZDE ASTEROİDLER, MERİH'LE JUPİTER ARASINDA GÜNEŞ ÇEVRESİNDE BİR KUŞAK OLUŞTURUYORLAR. PEK AZI DÜNYA İLE MERİH ARASINDA...

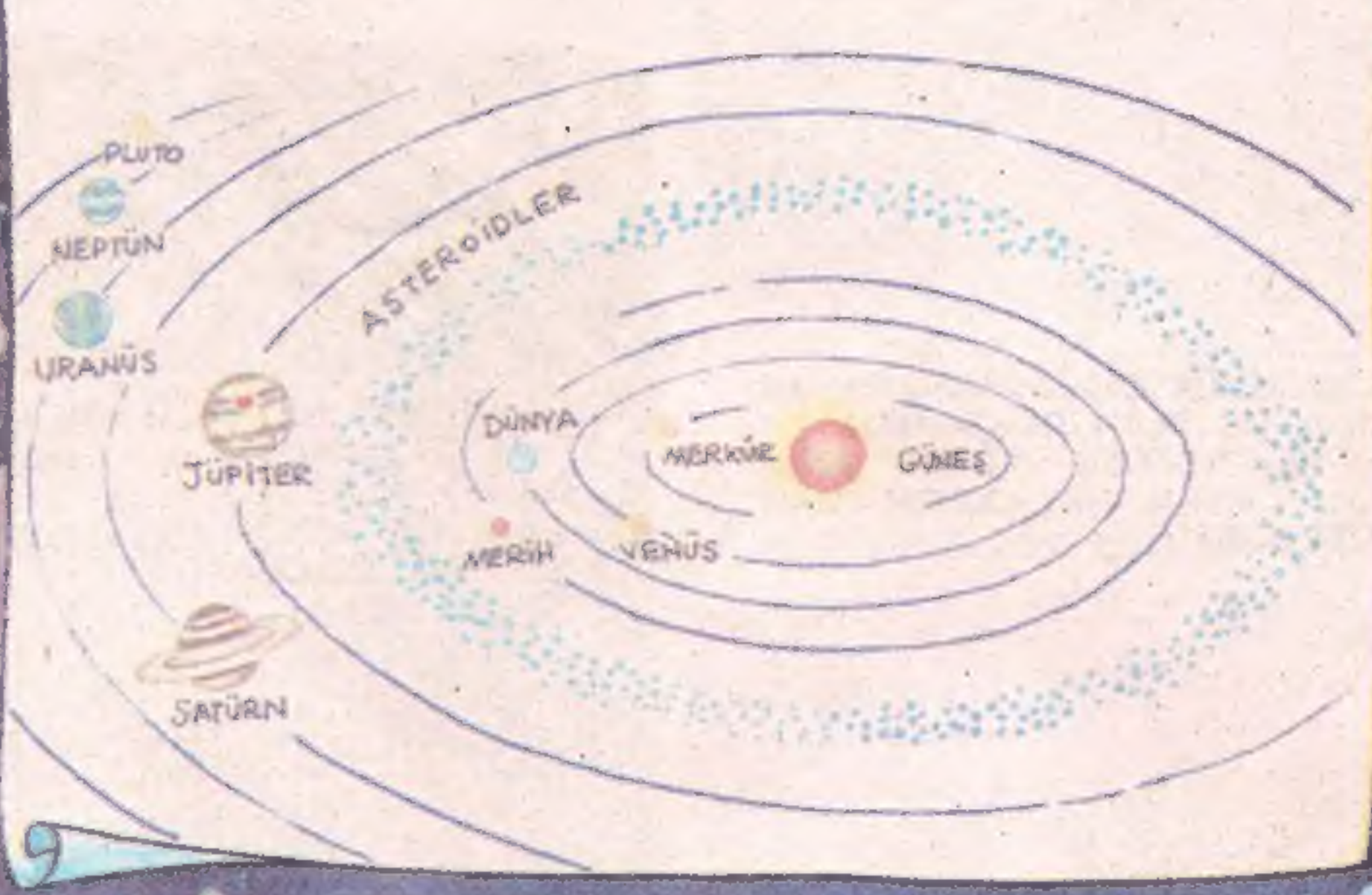

ONLAR DA BİLDİĞİMİZ DOKUZ BÜYÜK GEZEGEN GİBİ. HEM GÜNEŞİN ÇEVRESİNDE DOLAŞIYOR, HEM DE KENDİ ÇEVRELERİNDE DÖNÜYORLAR...

EN BÜYÜK ASTEROİDİN ADI, CERES, (SEREZ OKUNUR) ÇAPI 770 Km. DÜNYAMIZDAN 4547 KEZ DAHA KÜÇÜK.

DÜNYAMIZA EN YAKIN ASTEROİDİN ADI; EROS. ASTEROİDLERİN ÇOĞUNLUN ORTALAMA ÇAPLARI BİR KAÇ KİLOMETRE. İÇLERİNDE BİR EVLİK ARSA KADAR KÜÇÜK OLANLARI VAR. PEK AZI, BÜYÜK GEZEGENLER GİBİ KÜRE BİÇİMİNDE. GENELLİKLE, KİMİ DAĞ GİBİ BÜYÜK, KİM DAHA KÜÇÜK KAYALARDAN OLUŞMUŞ... ASTEROİDLERDE CANLILAR YAŞAMIYOR...

NE VAR Kİ UZAYIN DERİNLİKLERİNDEN GELİP GEZEGENİMİZİN ÇEKİMİNE KAPILARAK YERE DÜŞEN GÖK CİSİMLERİNDEN BAZILARINDA BAKTERİLER GÖRÜLDÜĞÜ SÖYLENİYOR...

BAZILARI ÇOK BÜYÜK OLDUĞU İÇİN, TAMAMI YANMAZ. İŞTE BU KALAN PARÇALARDA BULUNMUŞ BAKTERİLER. ÜSTELİK YANMA SIRASINDAKİ YÜKSEK ISIYA KARŞIN CANLI KALABİLMİŞLERDİR...

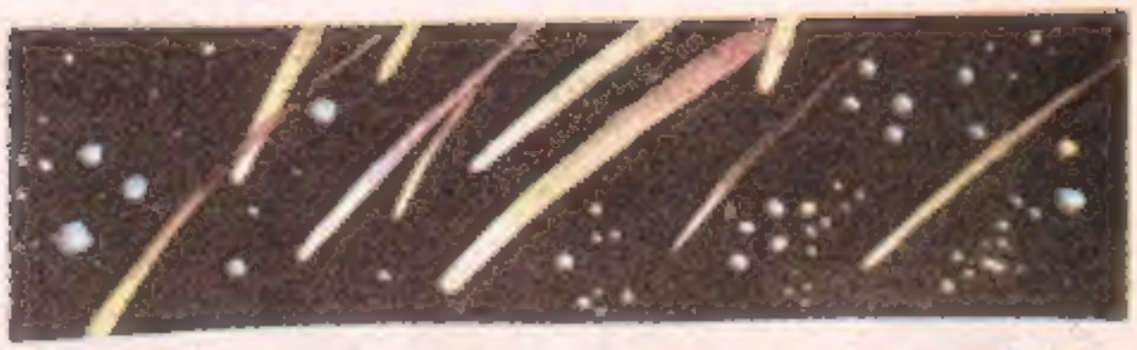

BU GÖK CİSİMLERİ, ATMOSFERE GİRİNCE SÜRTÜNME HIZI NEDENİYLE YANARLAR. BU YANMA YÜZÜNDEN, GENELLİKLE HAVADA ERİYİP KAYBOLURLAR. YALNIZCA TOZLARI İNER YERE...

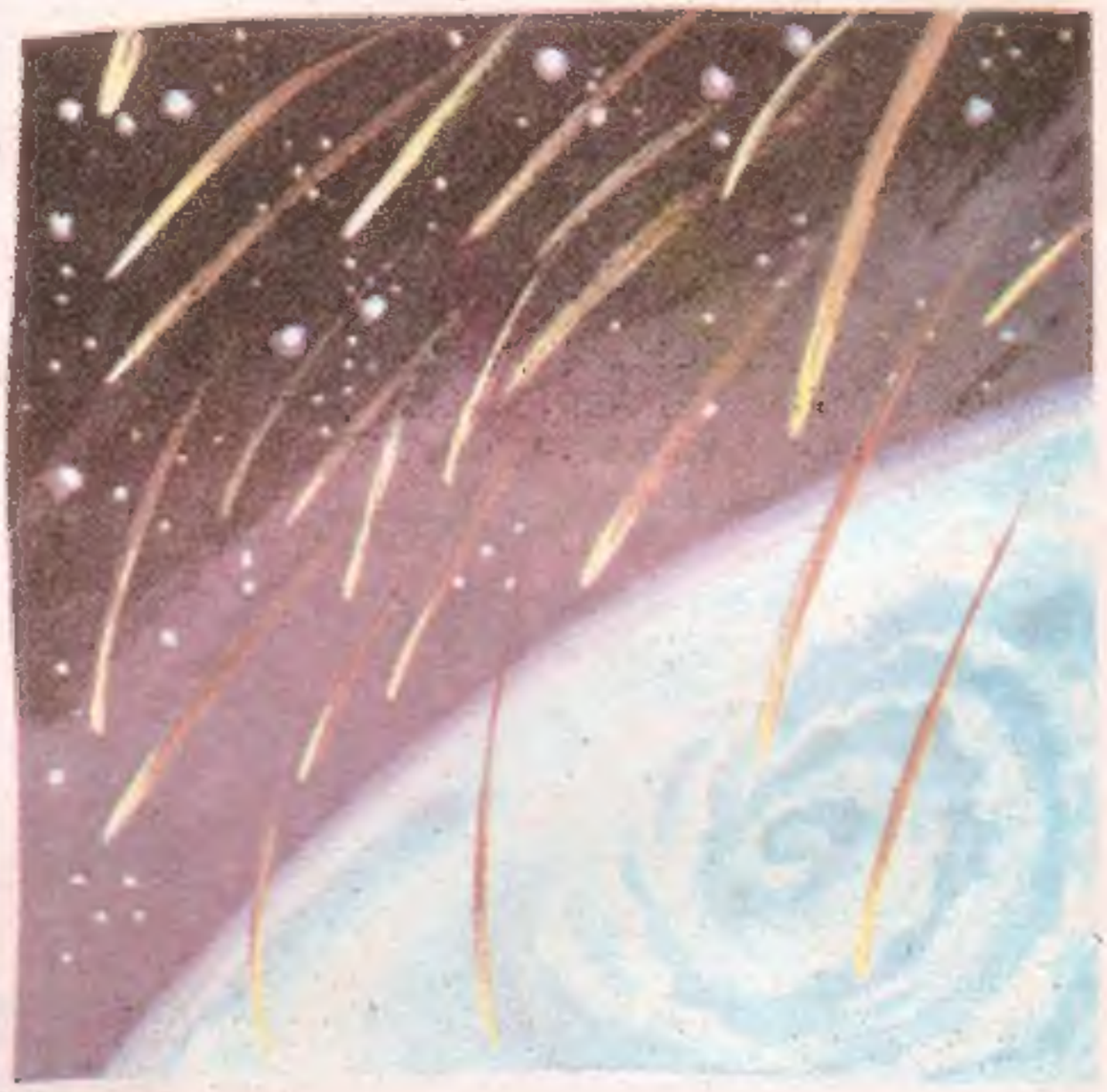

UZAY ÇOCUKLARINDA, GERÇEKLE VARSAYIMI BÜTÜNLEŞTİRMEYE ÇABALIYORUZ. TIPKI KELOĞLAN MASALLARINDA OLDUĞU GİBİ... ARA ARA ANSİKLOPEDİK BİLGİLER VERMEMİZİN NEDENİ BU. AMAÇ MERAKINIZI UYANDIRMAK. HELE BİR MERAK SARSIN SİZLERİ, GERİSİNİ NE YAPAR EDER, ÖĞRENİR. AYDIN KİŞİLER OLURSUNUZ---

YENİ KONUMUZ DÜNYAMIZDAN MİLYONLARCA IŞIK YILI UZAKTA, UZAYIN BİLMEDİĞİMİZ BİR YERİNDE, KÜÇÜK BİR ASTEROİD'DE BAŞLIYOR. BU NEDENLE ASTEROİDLER KONUSUNDA BİRAZ BİLGİ EDİNMEK GEREĞİNİ DUYDUM.

BİZİM ASTEROİDİMİZ ÖTEKİLERE BENZEMEYECEK. HAVASI VAR. SUYU VAR, HEM DE TERTEMİZ... ÜSTELİK CANLILAR DA YAŞIYOR BURADA...

BELKİ DE KOŞULLAR BU TÜR ASTEROİDLERİN OLUŞMASINA ELVERİŞLİDİR. KİM HAYIR DİYEBİLİR BU VARSAYIMA ?..

GERÇEKTE BÖYLE BİR ŞEY OLMAZ. NE VAR Kİ UZAYIN HİÇ BİR ZAMAN GÖREMEYECEĞİMİZ DERİNLİKLERİNDE...

GELELİM ÖYKÜMÜZE: BİLİYORSUNUZ IŞIK BİR SANİYEDE ÜÇ YÜZ BİN Km. YOL ALIR. OYSA MANTAR, IŞIKTAN MİLYARLARCA KAT DAHA HIZLI GİDEBİLİR.

BU GÜNEŞ BENİMKİNE BENZEMİYOR. PEKİYİ HANGİ GÜNEŞ OLABİLİR BİZİMKİ ?..

KURTULDUM. BU UÇAN DAİRE BENİ KURTARABİLİR BURADAN.

ŞURADA DURUP ÇEVREME İYİCE BAKAYIM...

GÖZLERİME İNANAMIYORUM. BİR UÇAN DAİRE!

İMDAAAT! HEY, İMDAAAT! KENDİ-Mİ BİR GÖSTEREBİLSEM!..

İYİCE DÜŞÜNMELİYİM. ŞU KARŞIDAKİ YILDIZA GİDİP SAĞA SAP-SAAAM...

DEVAMI HAFTAYA

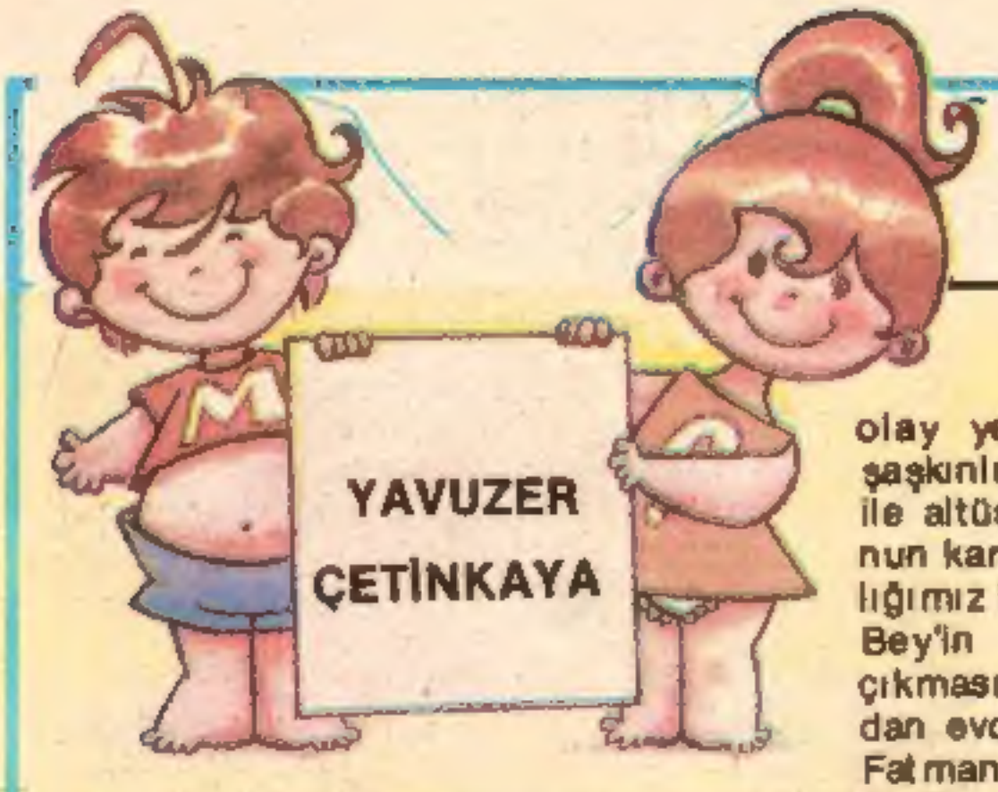

FATMANIM TEYZE AĞACI

ÇEVREDE oynayacak bir yerimiz kalmamıştı. Mahalledeki tüm dostlukların anılan grayderler ile söküldü atılmış, çelik dişlerin kemire kemire açtığı çukurların üzerinde koca koca apartmanlar yükselmişti. Yeni apartman yeni komşu, yeni dergi ve yeni oyun demekti ama, buluşup toplanacak, oynayıp koşturacak yer olmadıktan sonra. Bir tek Fatmanım Teyze'nin apartmanlar arasında bir tarihanıtı gibi kalmış ahşap evinin bahçesi vardı. Bahçe dedimse yazın toz, kışın çamur olan küçük bir arsa. Daha geçen yıla kadar bu arsa, ayvası ile nar ile, kara dutu ve gül fidanları ile baharda renk cümbüşü, yazın meyve hazinesi, güzün korsan teknesi (Fatmanım Teyze ağaçlara çıkıp korsanlık oynamamıza ancak yapraklar döküldükten sonra izin verirdi), kışın karlı kış manzarası ödevimizin konusu olan bir güzel dünya idi bizim için.

İşte geçen bahar, çiçekler yaprağa dönüşmek üzere iken garip bir gürültü ile uyanmıştık. Kahvaltı masasında annem fısıltı ile babama birşeyler anlatıyor, babam çayını hızlı hızlı içerken "cıkcıkcık... Yok yahu... Sormamış mı kadına... Yaşlı da kadın..." gibisinden sözler ediyordu. Babam evden çıkar çıkmaz kahvaltı tefilim etmeden gürültünün kaynağına doğru fırladım. Bir grayder. Fatmanım Teyze'nin bahçesini yerle bir etmiş, küçük ahşap evin duvanna dayanmıştı. O güzelim bahçenin yerinde yeller esiyor, kökünden söktülmüş ağaçlar bir kovboy çetesinin soykırımına uğramış Kızılderili kabilesinin son bireyleri gibi çok sevdikleri topraklarına sanılmış,, cansız yatıyorlardı. Müthiş bir koku karşıyordu benim gibi olay yerine yetişen arkadaşlarımın şaşkınlığına. Taze kesilen ağacın kanı ile altüst edilmiş taze toprak kokusunun karışımı. İlk esrikliğimiz ve şaşkınlığımız karşı apartmanda oturan Doktor Bey'in Fatmanım Teyze'nin evinden çıkması ile endişeye dönüştü. Ardından evden bir bağrış çığrış, sonra da Fatmanım Teyze'nin oğlu çıkıp Doktor Bey'in yanına geldi.

—Numara yapıyor Doktor Bey. Numara yapıyor.

— Yok oğlum. Tansiyonu iyice yüksek. Zaten yetmişini aşkın kadın. Vallahi benden söylemesi. İnliverir yüreğine.

— O seni beni eskitir Doktor Bey. Gel yanımda kal diyorum apartman bitene kadar. Sonra da sana kaloriferli mis gibi daire. Hissesine de iki daire. Kirası ile görmediği günü görür.

— Oğlum, alışmış kadın. Hürmet etmek gerek. Bırak köşesinde kadıncağızı.

— Çürüsün be. Rezil etti beni mahalleye de.

Fatmanım Teyze'nin oğlu bizi gördü bu sırada.Bir şey yapmıyorduk ama öyle bakıyorduk işte.

— Dağılın be. Sinema mı oynuyor burada.

İki adım geri çekilip yine durduk orada. Apartmanların pencerelerinden bakanlar hiç bozmadılar istiflerini. Grayder'in sürücüsü yaklaştı.

— Tamam mı? Ne yapacağız ağabey? Benim öğlen Bakırköy'de bir yakınım var. Geç kalıyorum.

— Tamam anam. Tamam. Bi dakka. Bi dakka canım kardeşim.

Doktor Bey, bir şey olmaz bizim moruğa yahu. Kucaklayıp çıkaralım şu yıkıntıdan.

— Bir sorumluluk almam. Ben tıp adına görüşlerimi söyledim. Kadın yaşlı.

Bir yerine inerse, bırak vicdanını bir yana, kanun bile yapışır yakana.

— Hay Allah yahu... Hay Allah... Avans bile almıştım yap'satçı'dan.

— Ben söyleyeceğimi söyledim oğlum. Hadi Allahaısmarladık.

— Peki. Borcumuz ne?

— İstemez bir şey. Fatmanım sağolsun.

Biz bütün bu olayları kenardan izledik. Fatmanım Teyzenin oğlu kalakaldı bir an. Sonra Reha'lann apartmanının altındaki büfeden bir bira aldı. Sabah sabah. Bir dikişte bitirdi. Bir tanede grayderin sürücüsüne ısmarladı. Kendi bir tane daha içti. Gark yaptı. Eve yöneldi. Vazgeçti. Sonra homurdanarak grayder sürücüsünün yanına gitti. Beraber tırmandılar canavarın üzerine. Homur homur gittiler.

Bütün yaz ve güz sürüimüş bir tarla gibi kaldı arsa. Yavaş yavaş bir çöplüğe dönüştü. Ahşap evde de Fatmanım Teyze, kimseye gözükmeden bir anda on yıl yaşlanmış bir biçimde yaşamını sürdürdü. Oğlu ise arsadaki ağaçları toparlayıp götürmek dışında bir daha gözükmedi. Kış sonuna doğru Fatmanım Teyze hastalanmış. Komşular yemek yapıp götürdüler. Annem de haftada bir sıcak çorba yapıp götürdü. Doktor Bey de arada yokluyor. İlâç şirketlerinin kendisine örnek diye gönderdikleri ilâçlardan veriyormuş. Uzun sözün kısası, o kış, İstanbul için ne denli zorlu geçtiyse, Fatmanım Teyze için bin katı zor geçti.

Ama yaşam sürdü. Karlar eridi. Bahar geldi. Ama doğrusu, Fatmanım Teyzenin bahçesindeki ağaçlar olmadan pek tadına varamadık baharın. Arsanın yanından geçerken dönüp bakmaya bile içimiz elvermiyordu. Bir gün okuldan dönerken Fatmanım Teyzeyi uzun zamandır açmadığı arsaya bakan penceresinin önünde otururken gördük. İyileşmiş diye sevindik. Bize seslendi. Koştuk.

— Ne var Teyze?

— Bakın hele. Benim gözlerim iyi seçemiyor ama bahçenin şu köşesinde bir fidan gördüm dün pencereden bakarken.

— Nerede?

— Şu çöp bidonlarının arkasında.

Nejat ile koştuk baktık. Evet. Gerçekten ince bir fidan boy vermişti çöp bidonlarının ardında. Belki de uyanmıştı baharla. Eve koştuk.

— Evet Fatmahanım Teyze. Bir fidan.

— Ne fidanı?

— Bilmiyoruz teyze.

— Aman, oğlum. İhmal etmeyin. Sulayın o fidanı benim için. Kuruyup gitmesin sakın.

— Peki teyze.

O günden sonra her sabah okula giderken ve her akşam okuldan dönerken bir şişe su döküyorduk fidanın dibine. Yaz sonu belirli bir gelişme oldu fidanda. Her gün boyunu ölçüyor, arkadaşlarla fidanın eskiden de burada olup olmadığını, yoksa buraya nasıl geldiğini, nasıl böyle çabuk serpilip geliştiğini ve de ne tür bir fidan olduğunu tartışıyorduk. Tartışmalarımız hep sonuçsuz kalıyor, büyüklerimize de sorduğumuzda doyurucu bir yanıt alamıyorduk. Apartmanlarda yaşaya yaşaya herkes unutmuştu ağacı, çiçeği. Bir Fatmahanım teyze bilebilirdi sorunlarımızın karşılığını. Yıllar yılı bahçesindeki çiçeklerle ve ağaçlara emek veren, onları gözü gibi koruyan Fatmahanım teyze. Ama o da evinden çıkamıyordu kl. Artık fidanın çiçek açmasını, yemiş vermesini bekleyecektik türünü anlamak için. Beş sene mi olur artık, on sene mi... Bekleyecektik...

Kışa kadar büyük bir özenle sürdürdük işimizi. Hiç aksatmadan. Fatmahanım Teyze bizi sürekli penceresinden denetliyor, her gün fidanın durumu üzerine bilgi istiyordu. Boyu şu kadar oldu, gübre koyduk dibine, çevresini taşla çevirdik diye. Kışın yine Fatmahanım Teyze'nin önerisi ile çuval sardık çevresine fidanın. Daha doğrusu adıyla sanıyla Fatmahanım Teyze ağacının. Fidanın türünü bilmediğimizden bu adı Haluk önermişti. Fatmahanım Teyze direnmeseydi şimdi burada bu fidan yerine bir beton yığını daha yükseleceğinden. Oybirliği ile kabul etmiştik bu öneriyi. Ağacın kendisinin adını taşıdığını Fatmahanım Teyze'ye ilettiğimizde, çok duygulanmıştı.

— Sağolun çocuklar ama o ağaç sizin. Bu kadar ay siz baktınız, suladınız, uğraştınız, didindiniz.

— Ama bahçe senin Fatmahanım Teyze... Ağaç da...

— Hayır evlâtlarım. Siz baktınız, siz emek verdiniz. O ağaç sizindir.

Biz pek bir şey anlamadık ama sağol teyze dedik. Hatta Haluk alındı biraz, Fatmahanım Teyze önerisini beğenmedi diye... Ve biz yine ağaçtan Fatmahanım Teyze ağacı diye söz ettik aramızda. Bütün kış boyu. Kar kalktı. Havalar kırıldı. Biz gittik Fatmahanım Teyze'nin kapısını çaldık. Artık fidanın çevresine sardığımız çuvalı çözelim mi diye. Çaldık kapıyı, Açılmadı. Arkadaşlar oturduk konuştuk. Çuvalı havalar biraz daha ısınınca açarız dedik. Eve döndüm. Anneme Fatmahanım Teyze'yi sordum. Biraz hastalanınca oğlu apartmanına götürmüş. Bir ay oluyormuş. İçim burkuldu biraz. Neden bilmem.

Mart başı havalar ısınmaya başladı. Fidanın çevresinde bir gün toplandık ve özenle fidanı çevreleyen çuvalı açtık.

Açar açmaz da sevincimizden şaşakaldık. Dalların ucunda küçük küçük yeşil tomurcuklar başvermişti. Hemen suladık ağacımızı. Yani Fatmanım Teyze ağacını.

Bir hafta sonra birden patladı tomurcuklar. Bembeyaz çiçeğe kesti fidan. O güzel pazar sabahından akşamına kadar çevresinde oturup gözlerimizle okşadık fidanı. Çiçekler de göz kırptı bize nazlı nazlı hafif bir meltem estiğinde denizden doğru. Akşam zor döndük eve.

Ertesi sabah tanıdık bir gürültü ile uyandım. Bir kere duyduğum ve asla unutamadığım bir homurtu. Yataktan fırlayıp hemen giyindim. Fatmanım Teyze'nin evinin oradan çatırtılar geliyordu. Dur nereye gidiyorsun, baban kızacak diye arkamdan bağıran annemi mutfakta bırakarak arsaya koştum. Grayder tek katlı ahşap evin üzerine tırmanmaya çalışarak sarsalıyordu. Evin bir duvarı gürültü ile çöktü. Fatmanım Teyze'nin bizi izlediği pencerenin çiçekli basma perdesi canavarın dişleri arasında paramparça idi. Yetişen diğer arkadaşlarımla ağacımızın olduğu köşeye koştuk. Fatmanım Teyze'nin oğlu bir kürekle Fatmanım Teyze ağacını kökünün çevresindeki topraklarla beraber söküyordu.

— Ne yapıyorsun?

— Bırak ağacımızı.

— Çekilin bakalım. Annem bu ağacı size vermemi söyledi. Alın da ne haliniz varsa görün.

— Sarsma. Çiçekleri dökülüyorsun.

— Meyve olacak o çiçekler.

Son bir kürek darbesi ile ağaç yerinden söküldü. Adam (dilim varmıyor artık ona Fatmanım Teyze'nin oğlu demeye) Fatmanım ağacını üzeri Kanatlı Atlı bir gaz tenekesinin içine koydu. Etrafına biraz toprak koyup sertleştirdi.

— Hadi bakalım yallah. Bir daha da yapı alanında görmeyeyim sizi. Ben gaz tenkesini ve içindeki ağacımızı kucaklayıp yolun kenarına götürdüm. Yere koydum. Arkadaşlarla uzun bir süre ağaca ve birbirimize bakıp durduk öylece. Kimse ağacı evine götürmeye cesaret edemiyordu. Apartmanda ağaç yetişmezdi ki. Aklımıza Doktor Bey'in teras geldi. İki arkadaş gittik. Rica ettik. Fatmanım Teyze ağacını çoğumuzun penceresinden görülebilecek bir köşeye koyduk. Doktor Bey de söz verdi sulamya ağacı. İyi adamdı Doktor Bey. Emindik ağacımızı kurutmayacağından.

Bir hafta havalar çok güzel gitti. Ağacımız serpildi, güzelleşti. Her sabah uyanır uyanmaz, bulunduğu yüksek terastan güneşi saçıyordu gözlerimize. Rengârenk çiçekleri. Fatmanım Teyze ağacımız.

Sekizinci günün sabahı zorla uyandım. Burnuma yanık odun kokusu geldi. Annem odaya girdi.

— Hadi aşağıdan kömür getir. Soba yakacağım .

— Soba mı?

— Lapa lapa kar yağıyor, baksana.

Pencereye koştum. Kardan zor görünüyordu dışarısı. Her yer bembeyazdı.

Hemen bir kardanadam yapanız okulda derken.

— Ağaç.

— Ne ağacı oğlum? Kömür istiyorum.

— Fatmanım Teyze ağacı.

Giyindim, giyinmedim. Üç kat merdiveni bir solukta indim. Yolu geçtim. Doktor Bey'in apartmanının kapısından daldım. Merdivenleri üçer üçer çıktım. Terasa geçtim. Terasa geçtim. Durdum.

Reha, Derya, Nejat, Haluk, Kâmil üzerinde tek çiçek kalmamış ağacın başında donakılmışlardı. Ağaç gibi. Doktor Bey içeri çağırdı bizi.

— Üşüyeceksiniz çocuklar. Birer çay içer misiniz?

Yanıtlamadık sorusunu. Yanıtlayamadık.

— Yapacak bir şey yok artık. Dün gece don yapmış hava. Sıcak su döktüm dibine ama nafile Kurtaramadım ağacınızı.

— Fatmanım Teyze ağacı.

Sıcak çayımızı zorla içerken ağacın adının öyküsünü anlattık Doktor Bey'e. Fatmanım Teyze çok üzülecek dedik. Eğer fidan bahçede, bahçe evin yanında, Fatmanım Teyze de evinde kalsaydı ölmezdi Fatmanım Teyzi ağacı dedik. Ama yine de ağacı yaşatamadığımız için kendimizi suçlu buluyorduk biraz. Doktor Bey'den izin istedik gitmek için.

— Siz yine de bir şey söylemeyin Fatmanım Teyze'ye . Olur mu Doktor Bey?

Yanıtlamadı sorumuzu Doktor Bey. Başımızı okşadı.

O gündür, bu gündür artık okula giderken daha uzun da olsa başka bir yol tutuyorum. Bize Fatmanım Teyze'ye ve Fatmanım Teyze ağacına malolan on beş katlı apartmanı görmemek için.

MAY YAYINLARI

ÇOCUK DİZİSİ
(Yıldız Kitaplar)

1. Mişka (Şolohov)	Ederl	40.-TL.
2. Küçük Trampetçi (Arkadi Gaydar)	"	60.- "
3. Ayılar Yönetimde (Dino Buzatti)	"	50.- "
4. Güneşe Doğru (Jack London)	"	40.- "
5. Bomba (Ömer Seyfettin)	"	50.- "
6. Bizim Sınıf (Goscinny)	"	50.- "
7. Bizim Sınıfın Oyunları (Goscinny)	"	50.- "
8. Yol Arkadaşım (Gorki)	"	40.- "
9. Makar Çudra (Gorki)	"	40.- "
10. Bizim Sınıf ve Evdekiler (Goscinny)	"	50.- "
11. Noel Şarkısı (Dickens)	"	60.- "
12. Peter Pan (J.M. Barrie)	"	60.- "
13. Bizim Sınıf Tatilde (Goscinny)	"	50.- "
14. Mutlu Prens (Oscar Wilde)	"	40.- "
15. Küçük Boksör (Jack London)	"	40.- "
16. Kulağımdaki Küçük Çan (Yalvaç Ural)	"	40.- "
17. Kuyruğu Zilli Tilki (Nihat Behram)	"	40.- "
18. Kelile ve Dimme (Beydaba)	"	60.- "
19. Bizim Sınıfın Serüvenleri (Goscinny)	"	50.- "
20. Korkulu Bir Gün (Yalvaç Ural)	"	50.- "

Bilgi Dizisi :

1. Sorunların Dili (Derleme)	"	60.- "

MAY YAYINLARI ÇOCUK DİZİSİ

Yıldız Kitaplar

Babiali Cad. No: 19/6 Cağaloğlu/İSTANBUL Tel: 27 71 61

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

KENDİ NOTUNUZU KENDİNİZ VERİN

SINAV... Pek de sevimli bir sözcük değil... Eskiler "imtihan" diye korkarlardı. Yeniler de "sınav" oldu imtihan... Ama yarattığı korku geçmedi. Bu hafta aklıma esti. Bizim sevgili okurları şöyle bir sınava sokayım, dedim. Ama korkmayın!.. Bu sınavın öğretmeni de siz olacaksınız gene... Şöyle bir bildiklerimizi kontrol etmek bu... İsterseniz bulmaca sormak diye de kabullenebilirsiniz. Aşağıdaki soruları yanıtlamaya çalışın!.. Sonra da dergiyi başaşağı çevirip yanıtlarınızı kontrol edin!.. Her birine puan vererek hesaplayın!.. Bakalım kendi kendinize kaç vereceksiniz?

●

1. Telefonu kim buldu?

2. Otuz Ağustos zaferimizi hangi yılda kazandık?

3. 1978 Dünya Futbol Kupası finalleri hangi ülkede oynanmıştı?

4. Gözün göremediği kadar uzakta olan cisimlerin yerini, büyüklüğünü, hızını gösteren ve uçaklarda, gemilerde, havaalanlarında kullanılan aygıtın uluslararası adı nedir?

5. Şu sayacağım ülkelerden ikisi bizim komşumuz değil... Hangileri komşumuz değil: Sovyetler Birliği, Irak, İran, Yugoslavya, Suriye, Yunanistan, Macaristan, Bulgaristan?

6. Romen rakamında (100), evet (yüz) rakamı hangi harfle yazılır?

7. Atletizmde 42 kilometre 195 metre tutan, geleneksel ve en uzun koşunun adı nedir?

8. Bir ilçenin başındaki en büyük yönetici, en büyük devlet memuru kimdir?

9. Samsun ilimizin sınırları içinde Karadeniz'e dökülen iki büyük akarsunun adları nedir?

10. Eğriliğiyle ünlü Piza kulesi Avrupa'nın hangi ülkesindedir?

11. Abant Gölü hangi ilimizin sınırları içindedir?

12. Bükreş, hangi ülkenin başkentidir?

Doğru mu söylediniz? Dergiyi başaşağı çevirin ve kontrol edin.

1. Graham Bell
2. 1922
3. Arjantin
4. Radar
5. Yugoslavya ve Macaristan
6. (C)
7. Maraton
8. Kaymakam
9. Kızılırmak ve Yeşilırmak
10. İtalya
11. Bolu
12. Romanya

ÇEŞİTLEME

CAM NASIL YAPILIR?

ÇOĞU kişi camı laboratuvarlarda uzun deneylerden sonra pek çok bileşiğin karışımıyla üretilen bir madde sanır. Ona bir kimya mucizesi olarak bakar. Aslında cam, belli maddelerden çok daha kolay yapılan bir maddedir.

Cam çeşitli maddelerin önce eritilip sonra soğutulmasıyla elde edilir. Bu maddeler nelerdir? Dünyadaki hammaddelerin % 95'i cam yapımında kullanılabilir! Cam yapımında kullanılan en önemli maddeler kum, soda, boraks, borik asit, magnezyum oksid ve kurşun oksittir.

İlk camı doğa kendisi üretmiştir. Bundan 450.000.000 yıl önce dünyamızın çekirdeğindeki ergimiş kayalar yeryüzüne volkanlar biçiminde çıkmıştır. Lavlar arasında bulunan sıcak silisyum hızla soğuyunca kaya kadar sert cama dönüşmüştür.

Cam insanlar tarafından ilk çağlardan bu yana yapılmaktadır. Örneğin, bundan 5000 yıl önce Mısırlılar renkli cam yapabiliyorlardı. Camdan yapılma parfüm ve içki şişeleri de Mısır'da 3500 yıl önce yapılmıştı...

İÖ 1. yüzyıldan İS 5. yüzyıla kadar süren Roma İmparatorluğu camcılıkta çok ileri bir tekniğe sahipti. Romalılar zamanında cam yapımında üfleme tekniği geliştirildi. Camdan çeşitli biçimler yapılmaya başlandı.

Günümüzde cam yapımında çok çeşitli teknikler kullanılmaktadır. Cam nasıl yapılır? Önce hammaddeler cam fabrikasına getirilir ve büyük kaplara yerleştirilir. Dikkatle ölçülen hammadeler karıştırılır. Sonra bunlar eritilir. Eritme kırık cam katılmasıyla hızlandırılır. Daha sonra ergimiş cam düşük sıcaklıkta akmaya başlar.

Bundan sonra işlenmemiş cam üfleme, döndürme, kalıplama ve çizme gibi çeşitli işlemlerden geçer. Bu yapılmakta olan camın cinsine bağlıdır. Cam üflemeciliği en eski sanatlardan birisidir. Modern makinalar geliştirildikçe ve cam tüketimi arttıkça, el sanatı olarak cam üflemeciliği giderek azalmaktadır.

Cam ergimiş durumda olunca çeşitli işlemlere uğrayabilir. Bu cam, üflenebilir ya da yuvarlak biçime getirilebilir. Yüzlerce yıldır cam üflenerek işlenmektedir.

Camı işleyecek işçi bir top erimiş camın bir ucundan, üfleme aracıyla üfler ve cam şişmeye başlar. Hünerine bağlı olarak cama şişirdikçe işler.

BAŞARAN'DAN **BİR MASAL _ ŞİİR**

SÖĞÜTLER SES VERİNCE

Hay iken huy iken
Ayağıma battı mor diken
Başladım topallamağa
Pazara vardım, pazar yok
Eve döndüm anam yok
Vay başıma gelenler
Ünlerim ünlerim duyulmaz sesim
Hey otlar, hey çimenler
Nerden gidilir Alamana?
Dilinde hep aynı tekerleme
Köye sığamıyor Çörtüklerin Mehmet
Sokakta, okulda, evde
Kararıp duruyor
Sonra Çamtepeye çıkıp
Uzaklara bakıyor akşamlara dek
Bir karartı görse,
Yüreği hop ediyor
Ama akşam olunca
Artında kalmış gibi Alamanya'nın
Eziliyor
Soruyor ninesine:
Ne zaman gelecekler Nine?
Başını çevirip gizlice
Gözlerini siliyor Ninesi
Sen özlemedin mi Nine
Anlattığın masaldaki
Dev'e mi benziyor Alamanya
Kurtulamaz mı bir daha eline düşen?
Başını çevirip gizlice
Gözlerini siliyor Ninesi
Çok önce gönderilmiş
Bir fotoğraf var duvarda
Fabrika önünde çektirmişler
Sırtlarında mavi tulumlar
Tarladan dönmüş gibi
Yorgun görünüyorlar
Az sonra
O koca yapının içinde yitecekler
Makinalara dönecek elleri
Baktıkça
Kımıldanmağa başlıyor anasının dudakları
Gurbetlik zor Memedim
Aklımız hep orda
Ne ki, düşmüşüz bir kez
Yıkılsın yaban eller! Ekmeği acı
Sakın Ninenin sözünden çıkma
Bize mektup yaz
Kulağın toprakta olsun
Söğütler ses verince döneriz
Hanidir kulağı toprakta
Hanıdır gözleri yollarda
Kaç kez yeşerdi söğütler
Kırlangıçlar gelip gitti
Onlar görünmediler

"Almanyalı"ya çıktı köyde adı
Gel Almanyalı, git Almanyalı
Bir başka bakıyor herkes ona
Soruyor Ninesine:

Ben Almanyalı değilim
Ben bu köylüyüm
Değil mi Nine

Başını çevirip gizlice
Gözlerini siliyor Ninesi

Uzatıp elini ta oralardan
Başını okşuyor anası
Güzel şeyler söylüyor kulağına

Sık dişini oğul
Yakında oradayız
Çoktan dönecektik ama
Denk gitmedi işimiz
Şimdi her şey yolunda
Yakında ordayız
Görsen neler neler aldım sana
Yakında ordayız
Gülüyor sarı dişleriyle babası:

Vay koçum vay
Yumruk kadardın bıraktığımızda
koca adam olmuşsun şimdi
Yarışta kimse geçemez seni
Demek okula da başladın ha
En güzel giysilerini Alamanın
Sana aldım
En güzel oyuncaklarını Alamanın
Sana aldım
Yeter ki, sen oku, oku da
Büyüyünce düşme Alamana

Burnunun direği sızlıyor Memedin
Nine diyor, ben büyüyünce
Düşmeyeceğim Alamana
Bütün kitapları okuyacağım
Yerini altını üstünü öğreneceğim
Düşmeyeceğim Alamana
Anamı babamı da kurtaracağım oradan

Ben Alamanyalı değilim
Değil mi nine?

Gülümsemeğe çalışıyor ninesi:

Elbette değilsin yavrum
Sen benim biricik torunumsun
Yat da dinlen gayrı
Bütün gün çok yoruldun

Ilık ılık oluyor Memedın içı
Nınesı iyi insan ama
Bır daha bakınca fotoğrafa
Dumanı kaçıyor gözlerine
O uzak fabrikanın
Kalkıp yatağına gıdıyor

Düşüne düşüne gözlerini yumuyor
Yumar yummaz
Koca bir ormanda buluyor kendini

Kuşsuz, karanlık, ıpıssız bir ormanda
Sağa koşuyor, sola koşuyor
Ne ses, ne soluk
Yaşlar süzülüyor yanaklarından
Dilinde yakıcı sözler

Tın tın kabacığım
Beni dağlarda bırakan babacığım

Dolanıp duruyor
Derken, bir ışık görüyor ilerde
Sokulup bakıyor, bir kulübecik
İçinde ak saçlı Nineçik
Sarılıp ellerini öpüyor
'' Sana yardım edebilir miyim? dıyor
Çok sevinıyor Nineçik.

Sağ ol yavrum
İşin ne buralarda gece vaktı
Nereden gelip nereye gidiyorsun?

Yolumu yitirdim dolanıyorum
Koyup gittı beni anamla babam
Alamanyalıya çıktı adım
Nereye gideceğimi bilemiyorum

Hop diye doğruluyor Nine
Eskiden üveyanalar ayırırdı
Şimdi de Alamanya
Demek hâlâ başı dertte çocukların
Tepesi atıyor
Sıkınıp mavi bir kuş oluyor hemen

Kanatlarına aldığı gıbı Memedi
Havalara yükseliyor
Öyle kı
Yıldızlara değıyor Memedın saçları
Yanık sap kokularını duyuyor samanyolunun
Az gıde, uz gide
Bir köye varıyorlar gök kırında
Evleri süslü şekerler gibi, mınıcık
Köy değıl, bayram yeri
Zıplayan kuzular, sincaplar, tavşanlar...
O ülkede sankı hep
Oyuncak yapmış fabrikalar
Uçurtma mı istersin, kuyruğu ebemkuşağından
Salıncak mı, yıldızdan yıldıza uçan..

O otomobiller, o trenler...
Yüzü gülüyor bütün çocukların
Omuzlarına konup kalkıyor kuşlar
Dostça karşılıyorlar Memedi.

Hoş geldın kardaş
Bılıyoruz çok acı çektin
Sen Almanyalı değıl, bizim köylüsün
Şu söğütler var ya,her zaman konuşur
Şu sular var ya,
Bir dokundun mu, aklından geçen olur

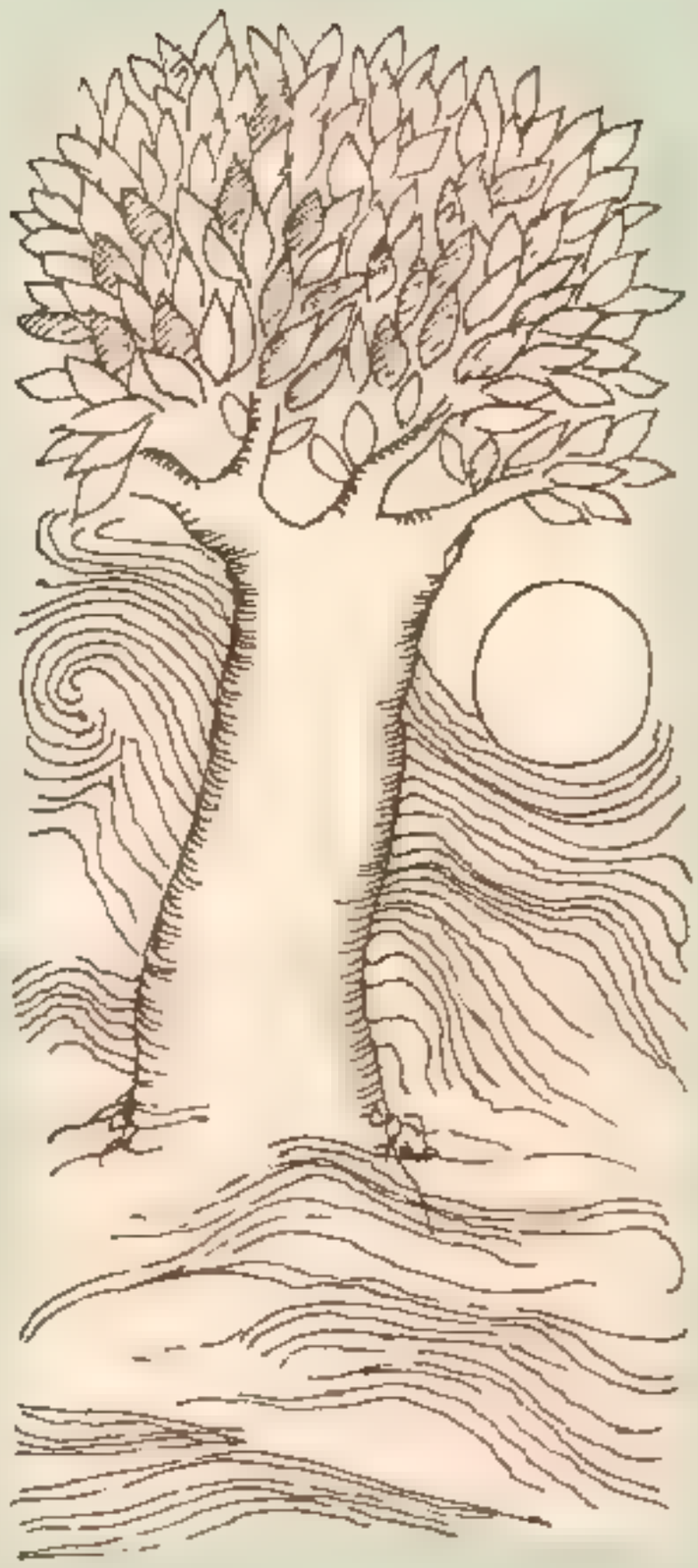

Memet boşanıyor:

Şaşkına dönüyor Memet
Bir Nineye, bir çocuklara bakıyor
Ah, anamla babam de burada olsaydı deyip
Sulara dokunuyor

Memedım! deyip kucaklıyor anası
Saçlarını, yüzünü kokluyor,
Şükür kavuşturana" dıyor
Gülüyor babası sarı sarı

Gözyaşlarını tutamıyor Memet
Ama sevinç yaşları bunlar
Halka olmuş dönüyor çevrelerinde
Konuşan seslenen söğütler
Bir ağızdan üflüyor söğüt düdüklerini
O güzel çocuklar...

Dayanamıyor ağlamasına Ninesi
Başını okşuyor Memedın

Mehmet, hışt Memet!
Düş mü gördün yavrum?
Kalk hadı, okul vakti geldi
Güzel bir gün başlıyor bak
Kuşlar bıcır bıcır söğütlerde

Birden gözlerini açıyor Memet
A, al Ninesi, o kulübedekl Nine
Anasıyla babası göz kırpıyor duvardan
Dışarda kıyameti koparıyor serçeler
Beklediğl gün geldi mi ne
Evet evet...
Söğütler sesleniyor..

Turistik yönleriyle

BAŞTAN BAŞA TÜRKİYE

Erzurum

Erzurum'dan genel bir görünüş

TÜRKİYE Cumhuriyeti'nin kuruluşu yolunda ilk adımın atıldığı, Millî Mücadele'nin ilk kongresinin toplandığı Erzurum ilinde, tarih öncesi çağlarda bile yaşam bulunduğu kanıtlanmıştır. M.S. ikinci yüzyıl döneminde bu bölgede Erzen kenti halkı yaşardı. Eski kaynaklarda bu kentin adı Erzen, Karin ya da Karaerzen olarak geçmektedir. Selçuklular döneminde İbrahim İnal ve Kutlumuş adındaki komutanların yağması, Erzen kenti halkını şaşkına çevirmiş ve hepsi bir tarafa kaçışmışlar. Halkın bir bölümü sonradan bir araya gelerek Erzen kentinin yakınlarında bir yerde, yeniden bir kent kurmuşlar. Yağmaya uğrayan eski kentten ayrılması için de, Ezen-i Rum adını vermişler. İşte (Erzurum) adı buradan gelmektedir. Yakın dönemlerde Erzurum, üç kez Rus İşgaline uğramıştır. Bu işgaller, 1828-1829, 1877-1878 ve 1916 yıllarındadır. Bu işgaller ve bunlardan kurtulunması sırasında Erzurum çevresinde "Tabyalar" oluşturulmuştur. Bu tabyalarda Türk kahramanlığı ve vatan savunmasının inanılmaz örnekleri verilmiştir. Özellikle son devirlerdeki Rus işgallerinde, en büyük kahramanlığın gösterildiği Aziziye Tabyası, büyük bir anıtla ölümsüzleştirilmiştir. Kurtuluş Savaşı öncelerinde Erzurumlular için bir anıt kadın vardır: Nene Hatun... Bunu her Türk bilir. İşte bu inanılmaz kahramanlıkların yaratıcısı olan Nene Hatun bu Aziziye Tabyası önünde anılır. Diğer önemli tabyalar şunlardır:

Ağzıaçık Tabyası, Mecidiye Tabyası ve Sıvışlî Tabyası...

Bir tarih kenti olan Erzurum'da, görülecek çok sayıda kalıntı vardır. Önce en yakında olan Erzurum Kalesi görülebilir. Kentin içinde Ulucami'nin karşısındadır. Kalenin ne zaman ve kimler tarafından yapıldığı belli değildir. Genel kanı ikinci yüzyılda yapıldığıdır. Üç kat surla çevrili ve 110 burç ve kuleden oluştuğu söylenir. Dört kapısı vardır: 1 — Tebriz Kapısı, 2 — Gürcü Kapısı, 3 — Uyuncan Kapısı, 4 — Yeni Kapı. Kalenin yakınlarında olan Ulucami'ye gelince Tebriz Kapısı bölgesinde Cumhuriyet Caddesi üzerindedir. 1179 yılında Saltukoğulları döneminde Melik Nasrettin Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Fil ayağı görünümünde 28 ayak üzerinde yükselen kemerlerle örtülüdür. Camî beş kapılıdır. İlk kubbesi yıkıldığı için sonradan yenisi yapılmıştır. Erzurum'un ünlü kalıntılarından biri Üç Kümbetler adıyla anılan mezarlar, Anadolu'nun en eski kümbetleridir. Eskiden bunların çevresinde mezarlık bulunmaktaydı. Kümbetler de o dönemlerde dört taneydi. Fakat sonradan biri yıkılıp yok olmuş ve üçü kalmıştır. Kümbetlerden en büyük olanı Emir Saltuk adıyla anılır. Bir bölümü renkli taşlardan yapılan bu kümbet sekiz köşelidir. İçinde hayvan resim ve motifleri görülür. Kümbetlerden doğuda olanı kare biçimi ve on iki yüzlüdür. Üzerinde mermerden yazısız bir kitabe bulunur. Bu nedenle kimin zamanında yapıldığı ve kime ait olduğu anlaşılamaz. Üçüncü kümbet yuvarlak türdedir. Bunun da kime ait olduğu bilinmez.

KİMLİK KARTI

Yüzölçümü: 25.133 kilometrekare
Trafik No: 25
İl'in toplam nüfusu: 749.157 (1975 sayımı)
İlçeleri: Aşkale-Çat-Hınıs-Horasan-İspir-Karayazı-Narman-Oltu-Olur-Pasinler-Şenkaya-Tekmen-Tordum
Denizden yüksekliği: Ortalama 1950 metre
Komşu ilçeleri: Kuzeyde Rize ve Artvin, doğuda Kars ve Ağrı, güneyde Muş ve Bingöl, batıda Erzincan
Kurtuluş günü: 12 Mart

Bu ünlü kümbetlerden başka, daha birçok kümbet bulunur. Örneğin Karanlık Kümbet, Yeğenağa Mahalle'sinde Dervişağa Camii karşısındadır. Kare bir kaide üzerinde on iki yüzlüdür. Başka kümbetlerin aksine pencereleri de vardır. İlhanlı hükümdarı Olcayto Sultan döneminde 1308 yılında yapılmıştır. Gümüşlü Kümbet, Horasan - Ağrı yolu üzerinde Kars Kapısı yakınlarındadır.

Erzurum'un en ünlü yapıtlarından biri de Çifte Minareler adıyla anılan, diğer adı da Hatuniye Medresesi olan yapıdır. Tebriz Kapısı semtindedir. Müze olarak kullanılmaktadır. Taş işçiliği çok üstün olan binanın kapısı geometrik şekillerle süslenmiştir. Minare kaidelerinin ön kısımlarında çift başlı kartallardan oluşan Selçuk armaları bulunur. İki minarenin alt kısımları kesme taş, yukarıları tuğladır. Ana avlunun iki tarafında hücreler bulunur. Bütün hücrelerin ön taraflarında birer sıra sütun bulunur. Bazı kitabelerin incelenmesinden, medresenin yapılışı sırasında yarım kalıp tamamlandığını öğreniyoruz. Medresenin öbür başında bir de kümbet vardır ama, içindeki sanduka kaybolmuştur. Adını aldığı iki minare 26 metre yüksekliktedir. Bu minarelerin üzerinde renk renk çiniler bulunur. 1828 işgali sırasında, Ruslar, Çifte Minare'nin kitabesini sökerek kendi ülkelerine götürmüşler, Leningrad Müzesi'ne yerleştirmişlerdir. Yapılış tarihinin 1275 yılı olduğu sanılmaktadır. Çifte Minare'yi yaptıran Selçuklu Hükümdarı I. Alâaddin Keykubat'ın kızı Hüdavent Hatun'dur. Önemli tarihî kalıntılardan biri de Yakutiye Medresesi'dir. Cumhuriyet Caddesi, Merkez Komutanlığı'nın arkasındadır. Medresenin 1310 yılında Sultan Olcayto döneminde Sultan Gazan ve Horasanlı Bolugan'ın yardımlarıyla Hoca Cemalettin Yakut tarafından yaptırıldığı bilinmektedir. Çevresindeki toprak seviyesi yüksekliği için medrese bugün biraz çukurda kalmış durumdadır. Ana kapısının iki yanına yerleştirilmiş birer pano içinde iki pars, çift başlı Selçik kartalı ve bir de palmiye figürü görülür. Erzincan Kapı bölgesindeki Ahmediye Medresesi bütün önemine karşın, o kadar harap duruma gelmiştir ki, neredeyse kaybolup gidecektir. Murat Paşa Camii yakınlarındaki medresenin 1324 yılında Ahmet Bin Ali Bin Yusuf tarafından yaptırıldığı, kapı üzerindeki kitabeden anlaşılmaktadır. Erzurum'un ünlü Saat Kulesi, iç kalededir. Saltukoğulları'ndan Tuğrul Bey tarafından, kale mescidine minare olarak yaptırılmıştır. Aradan geçen sürede şerefeden yukarı kısmı yıkılmış ve bir süre sonra da yeniden yaptırılarak içine bir de saat yerleştirilmiştir.

Erzurum'un en önemli yapılarından biri, Çifte Minarelerdir.

Kentte tarihî değeri olan birçok cami bulunur. Örneğin, Lalapaşa Camii, Cumhuriyet Caddesi üzerindedir. 1562 yılında ünlü Türk Mimarı Sinan'a yaptırılmıştır. Kıbrıs fatihi olarak ün salan Lala Mustafa Paşa'nın yaptırdığı bu cami bugün de beğeni ile gezilir. Ali Ağa Camii, Gürcü Kapı semtindedir. Erzurumlular bu camiye Gürcü Kapı Camii de derler. Yeniçeri başlarından Ali Ağa tarafından yaptırılmıştır. Caferiye Camii, Caferiye Mahallesi'ndedir. 1645 yılında Ebubekir oğlu Hacı Cafer tarafından yaptırılmıştır. Dervişağa Camii, ağaç işçiliğinin Erzurum'daki en üstün örneği olarak kabul edilir. Dervişağa adında bir vatandaş tarafından yaptırılmıştır. Yapılış yılı 1717, esaslı onarım gördüğü yıl da 1845'tir. Görülmeğe değer camilerden biri de İbrahim Paşa Camii'dir. Erzurum valilerinden İbrahim Paşa tarafından 1748 yılında yaptırılan bu camiin, minarelerini süsleyen sarkıtlar başka bir yapıda pek bulunmaz. Hükümet konağının güneyine düşer. Muratpaşa Camii 1572 yılında yapılmıştır. Camii İkinci Selim döneminde Kuyucu adıyla ün yapmış olan Murat Paşa, Erzurum'da Beylerbeyi iken inşa ettirmiştir. Ahşap kapıları üzerindeki oymalar döneminin en üstün işçiliğini simgeler. Şeyhler Camii, tamamen kesme taştan yapılmış, 1771 yılında ibadete açılmıştır. Camii yaptıran İbrahim Hakkı Efendi'nin oğlu Fehim Efendi'dir. Minarenin kubbe hizasında, taştan bir güneş saati de bulunur.

Erzurum, bölge olarak denizden çok yüksek olduğu için kış ayları uzun sürer ve çok kar yağar. Bu nedenle kardan hoşlanan herkes için bir kartopu cennetidir. Ama soğuğu hem sürekli, hem de dondurucudur. Bölge gençleri kayak yapmaktan çok hoşlanırlar. Kayak Millî Takımımız'a bölge çok sayıda sporcu verir. Palandöken dağları kayak sporuna çok elverişlidir. Türkiye'nin en büyük telesiyeji (3200 metre) Erzurum'dadır. Kış aylarında bu kentimize giderseniz bol bol kartopu oynayabilirsiniz.

Türkiye'nin en büyük ve en yüksekten akan çağlayanı Erzurum ilinin Tortum ilçesindedir. Ortalama 200 metre kadar yüksekten akan suların sesi ve görkemi insanı büyüler. Kente uzaklığı 70 kilometre kadardır.

Yaz olsun, kış olsun, yolunuz Erzurum'a düşerse, buranın en ünlü hediyelik eşyası olan Oltu Taşı denilen siyah bir taştan yapılmış kolye, bilezik, tesbih ve yüzüklerinden mutlaka almaya çalışınız. Çok değerli birer armağan olacaktır. Erzurum'un çeşitli hayvan kürkleri ile bıçak ve halıları da bütün yurtta ün kazanmıştır.

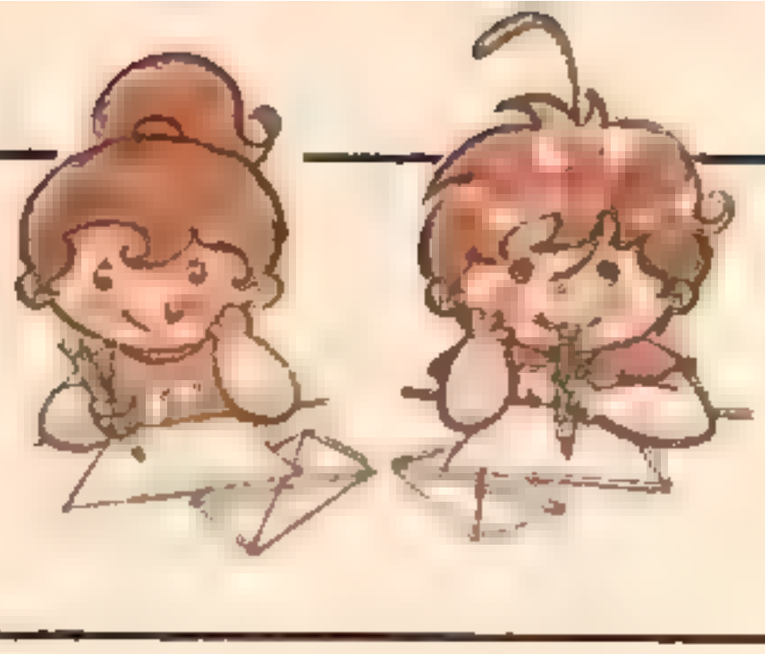

TEST

GENEL KÜLTÜR

1. Notaların çizildiği çizginin adı nedir?
   a) Anahtar
   b) Solfej
   c) Metronom
   d) Porte

2. Müzik seslerini en doğru biçimde yansıtan âlet?
   a) Lir
   b) Obua
   c) Diyapozon
   d) Kesme

3. Müzikte kullanılan anahtarların adı?
   a) La anahtarı
   b) Sol anahtarı
   c) Mi anahtarı
   d) Fa anahtarı

4. Kamıştan yapılan, mevlevilerin çaldığı bir kaval türü enstürüman?
   a) Argun
   b) Fülüt
   c) Kaval-sipsi
   d) Ney

5. İki kişi tarafından söylenen müzik parçalarına verilen ad?
   a) Koma
   b) Tirio
   c) Düet
   d) Koro

6. Müzikte zaman dilimlerini, uygun ölçüler içinde ölçmeye yarayan âlet?
   a) Gayda
   b) Metronom
   c) Sarkaç
   d) Saat

7. Eski Yunanlılar zamanında kullanılan bir müzik âleti?
   a) Lavta
   b) Korno
   c) Banjo
   d) Lir

8. Bodrum doğumlu, ozan ve müzisyen, ney çalan bir sanatçımız?
   a) Rıza Tevfik
   b) İtri
   c) Neyzen Tevfik
   d) Dede Efendi

9. Türk sazlarının en küçüğüne verilen ad?
   a) Bağlama
   b) Divan sazı
   c) Mey
   d) Cura

10. Mehter takımında kullanılan, vurularak çalınan bir saz. İki tas üzerine deri gerilerek yapılır. Adını biliyor musunuz?
   a) Kös
   b) Dabruka
   c) Nakkare
   d) Kudüm

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar, 36. sayımızdaki armağanlı soruların yanıtları şöyle: 1. Lazer 2. Tarçın. Bu soruları doğru yanıtlayanlar arasında yaptığımız çekilişte, aşağıda adları yazılı arkadaşlarınız birer kitap kazanmışlardır.

1. Mehmet Uysal (Erzurum), 2. Ayşe Bulut (Bingöl), 3. Fatma Cingil (Uzunköprü), 4. İsmail Hakkı Uzun (Bilecik), 5. Mustafa Erdoğdu (İstanbul), 6. Erkan İnce (Isparta), 7. Engin Kaya (Edirne), 8. Metin Yüce (Tekirdağ), 9. İbrahim Hakkı Tuna (Malatya), 10. Lale Tunç (Ankara).

1. Fatih Sultan Mehmet'in öğretmeniyim. Onun eğitim ve öğreniminde çok emeğim geçmiş, her zaman onunla birlikte olmuş, İstanbul'un alışında yanında bulunmuş ve Eyüp Sultan'ın gömütünü ben bulmuşumdur. Adımı anımsadınız mı?

BEN KİMİM?

1828'de Nantes'de doğdum. 1905'de Amiens'de öldüm. Seksen roman ve hikâye yazdım. Halkın anlayacağı dille, Fransa'yla Sömürgelerinin Resimli Coğrafyası, Büyük Gezgincilerin, Büyük Yolculukların Tarihi, Christophe Colcmb gibi kitaplar yayınladım. 1863'de çıkardığım; Balonla Beş Hafta, Aya Yolculuk, Dünyanın Merkezine Yolculuk adlı romanlarımla hemen üne kavuştum. Bilim-kurgu roman türünün öncüsü olarak, yıllar sonra olacakları haber veren bir deha durumuna yükseldim. Beni tanıdınız mı?

BEN NEYİM?

Memeli hayvanların kemiriciler takımından küçük bir hayvanım. Çok hızlı ürer. Bir yıl içinde beş kez yavrulayabilirim. Her doğumda 5-6 yavru yaparım. Yavrularım 7 hafta içinde büyür ve ergin biçime gelirler. Boncuk gibi gözlerimiz olmasına karşın miyopuzdur. Çok iyi koku alırız. Ve çok duyarlı kulaklarımız vardır. İnce uzun bir kuyruğumuz ve uzun tel gibi bıyıklarımız var. Hem kentlerde, hem de kırsal kesimler de yaşarız. Adımızı anımsadınız mı?

3 YANLIŞ

Antartika Kuzey Kutup Dairesi'nde bir kara parçasıdır. Büyük bir bölümü buzlarla kaplıdır. Yüzölçümü: 4.107.637 km2'dir. Yosun ve dikenlerden başka bitki türüne rastlanmaz. Soğua dayanıklı yırtıcı kuşları, ayı balıkları, penguenler, balinalar Antartika'da yaşamakta olan canlılardır. Maden kaynakları çok zengindir. Yerleşim merkezidir; şehir ve köyler vardır.

BEN NERESİYİM?

Başkentim Beunos Aires. Dilim İspanyolca. Para birimim Peso. Nüfusum 1974'te yapılan sayıma göre, 25.050.000 İklim özelliğim, kuzey bölgelerimde yarı tropikal, Pampa bölgemde, ılıman ve güney bölgelerimde de soğuk ve rüzgârlıdır. Halkımın dini inançları Romen Katolik olup, Güney Amerika bölgesinde bir ülkeyim. Benim neresi olduğumu anladınız mı?

HANGİSİ DOĞRU

1. Kauçuk nereden elde edilir?
   a) Sudan
   b) Topraktan
   c) Ağaçtan
   d) Çiçeklerden
2. Latex nedir?
   a) Bir sıvı
   b) Bir taş cinsi
   c) Bir kent adı
   d) Bir bakteri cinsi
3. Kauçuğun en çok elde edildiği yer?
   a) Amerika
   b) Japonya.
   c) İsveç
   d) Doğu Asya
4. İlk kauçuk ayakkabıyı kimler yaptı?
   a) Çinliler
   b) Türkler
   c) Slavlar
   d) Kızılderililer
5. Anadolu'da çocukların çiklet elde ettikleri bitkinin adını biliyor musunuz?
   a) Ebegümeci
   b) Kuzukulağı
   c) Kenger
   d) Madımak
6. Karınca ineği nedir?
   a) Bir cins süt ineği
   b) Bir bitki türü
   c) Bir yaprak biti türü
   d) Bir çiçek adı

7. Kurtlar elmaların içine nasıl girer?
   a) Rüzgârla
   b) Küçük bakterilerle
   c) Yağmur sularıyla
   d) İçinde oluşarak
8. Çulluk nedir?
   a) Bir bitki türü
   b) Bir nehir adı
   c) Bir kuş adı
   d) Bir madde adı
9. Tirşe nedir?
   a) Bir renk adı
   b) Bir tür kuş cinsi
   c) Bir kâğıt çeşiti
   d) Japonya dilinde bir sözcük
10. Deve yavrusuna ne ad verilir?
   a) Malak
   b) Düve
   c) Daylak
   d) Oğlak

GEÇEN SAYININ YANITLARI

DOĞRU MU? YANLIŞ MI?: 1) Doğru, 2) Doğru, 3) Doğru, 4) Yanlış, 5) Yanlış, 6) Yanlış, 7) Yanlış, 8) Doğru. ÜÇ YANLIŞ: 1. Tevfik Fikret 1869'da doğmuştur. 2. Romancı değildir. 3. Haluk defteri değil, Haluk'un Defteri'dir. BEN NEYİM?: Barometre. GENEL KÜLTÜR: 1)c, 2) d, 3) d, 4) d, 5) d, 6) c, 7) b, 8) c, 9) c. BEN NERESİYİM?: Paris. BEN KİMİM?: John Steinbeck.

PUL KÖŞESİ

PUL KOLEKSİYONU ÇEŞİTLERİ-9

Geçen hafta "DAMĞA KOLEKSİYONU"nu uzun olması nedeniyle yarıda bırakmıştık. Bu hafta kaldığımız yerden devam edeceğiz

DAMGA KOLEKSİYONU -2

8 - DAMGA KOLEKSİYONU - 2: (Geçen haftadan devam)

"Türkiye'de kullanılmakta olan filatelik devrinin posta damgalarını" değerli filatelist Av. M. Müfahham AKOBA'nın "TÜRKİYE'DE PUL VE PULCULUK" kitabından faydalanarak sizlere sunuyoruz.

TÜRKİYE'DE KULLANILMAKTA OLAN FİLATELİK DEVRİNİN POSTA DAMGALARI:

A- 1863 - 1909 seneleri arasında kullanılan muhtelif şekilli iptal damgaları:

a) Noktalı damgalar,
b) Kare ikili damgalar,
c) Kare üçlü damgalar,
d) Müstakil birli damgalar,
e) Müstakil ikili damgalar,
f) Müstakil üçlü damgalar,
g) Müstakil dörtlü damgalar,
h) Üçgen ikili damgalar,
ı) Altı köşe ikili damgalar,
i) Altı köşe üçlü damgalar,
j) Sekiz köşe birli damgalar,
k) Sekiz köşe ikili damgalar,
l) Sekiz köşe üçlü damgalar,
m) Daire köşe üçlü damgalar,
n) Daire ikili damgalar,
o) Daire üçlü damgalar,
p) Oval ikili damgalar,
r) Oval ikili damgalar,
s) Oval üçlü damgalar

B- Osmanlı devrinde kullanılan Arap harfleriyle yazılı muhtelif posta damgaları:

a) Yuvarlak damgalar,
b) Çizgili damgalar,

C- Eçnebi postaları (Levant) damgaları:

a) Alman bürosu,
b) Avusturya bürosu,
c) Fransız bürosu,
d) İngiliz bürosu,
e) İtalyan bürosu,
g) Rusya bürosu,

D- Hususi vapur kumpanyaları damgaları:

E- Anadolu ve kısmen Cumhuriyet devrinde kullanılan hem Arap harfleriyle Türkçe ve hemde Lâtin harfleriyle Fransızca yazılı muhtelif damgalar (Makine ile vurulan damgalar dahil):

a) Tarihsiz damgalar,
b) Tarihli damgalar,
aa) Yalnız Arap harfleriyle tarihli damgalar,
bb) Arap ve Lâtin harfleriyle tarihli damgalar,

F- 1927'den bugüne kadar kullanılan yalnız Lâtin hafleriyle Türkçe yazılı muhtelif ebad ve şekillerde posta damgaları:

a- PTT merkez ve şubelerinde kullanılan yuvarlak ikili posta damgaları,
b- PTT merkez ve şubelerinde kullanılan birli posta damgaları (Muhtelif boylarda)
c- Sahra posta damgaları,
d- Posta baylerinde kullanılan sekiz köşeli posta damgaları,
e- Vapur ve trenlerde kullanılan üç köşeli seyyar posta damgaları,
f- PTT merkez ve şubelerinde kullanılan ve makine ile vurulan muhtelif posta damgaları,
g- Muhtelif müesseselerde kullanılan ve makine ile kırmızı renkte vurulan posta damgaları,
h- Turistik posta damgaları,

G- Özel damgaları: Bu damgalar çeşitli ilk gün damgaları olup, bu nedenle adetleri çok fazla olup, gün geçtikçe miktar ve çeşidi artmaktadır.

Dokuz haftadan beri yayınlamakta olduğumuz "PUL KOLEKSİYONU ÇEŞİTLERİNİ" böylece bitirmiş oluyoruz.

Gelecek hafta bir başka pulculuk konusunda buluşmak üzere, hoşçakalın çocuklar.

BU HAFTA ÇIKACAK OLAN PULLAR

Kıbrıs Türk Federe Devleti, Posta İdaresi tarafından 16.10.1980 perşembe günü "Filistin halkı ile dayanışma" anma serisi tedavüle çıkaracaktır. 15.- ve 35.- TL. değerlerinde olmak üzere, iki puldan meydana gelen serinin 15.- TL'lık değeri 500.000 adet ve 26 x 38.5 mm. boyutunda, 35.- TL'lık değeri 200.000 adet ve 36.5x26 mm. boyutundadır.

Toplam 50.- TL. değerinde olan söz konusu serinin tedavüle çıktığı 16 ekim 1980, günü Lefkoşa posta merkezinde ilk gün damgası uygulanacaktır.

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ AYDINLATANLAR

Derleyen: Yalvaç Ural

Toplumlar eğer bugün bir kültür mirasına sahipse, elbette bu kültür, o toplumu bu güne getirmiş, aydınlık insanların özverisiyle oluşmuş bir olgudur. Tarihin süzgecinden geçilerek elde edilen bu olgu; bir milleti millet yapan en önemli unsurdur. Her toplumun içinde, yüzlerce binlerce insan yaşamaktadır. Ama bunların içinde yalnızca, çağının dışına taşanlar, çağını yansıtanlar aydınlatanlar, günümüze kadar ulaşabilmişlerdir. İşte bu insanlar toplumların en önemli varlıklarıdır. Bunların içinde: Bilginler, gezginler, mimarlar, ozanlar, müzisyenler, nakkaşlar, filozoflar, ve hatta krallar dahi vardır.

Anadolu'da ilk türkçeci

AHMED FAKİH

SELÇUKLU Sultanı Alparslan'ın 1071 Malazgirt zaferiyle, Bizans'ın Anadolu'daki etkinliği kırılmış. Türk akıncılarının kent ve kasabaları ellerine geçirmesiyle de, büyük Türk devletinin Anadolu'da kurulmasını gerçekleştirecek olan temel nüveler oluşmaya başlamıştı.

Ve sonunda Oğuz boyları ve Konya'da yoğunlaşan Selçuklular, büyüyerek, gelişerek, güçlenerek, büyük Selçuklu devletini kurdular.

Malazgirt zaferinden sonra, Horasan'ın Türk Bölgesinde oturanlar, hem Selçukluların Anadolu'ya egemen oluşu, hem de Moğol akınlarının etkisiyle Anadolu'ya göç etmeye başladılar. Bu arada Anadolu'ya gelen, "Horasan Dervişleri" adı verilen, bilginler, dervişler, şeyhler de kendilerine bu yeni oluşan toplum içinde saygın bir yer bulmaktan gecikmediler.

O zaman devletin dili, Arapça ve Farsça olmasına karşın, Türkçe konuşup yazan bu ermişler, özellikle Türkmen boyları içinde, büyük ilgi ve saygı görüyorlardı. İşte Horasan'dan Anadolu'ya gelen ve Anadolu'da ilk kez "Çarhname" adlı manzum bir eseri yazan, Türkçeci ozan Ahmet Fakih'de bu ermişlerden biridir. Onun büyüklüğü, onun gelişine değin Anadolu'da Türk diliyle hiç bir yapıt üretilmiş olmamasından gelir. Aslında ünlü bir hukukçu iken, aydın bir sofi olup, Çarhname adlı 83 beyitlik bir eser oluşturarak, Anadolu'da ilk yazılı yapıtı üreten bir öncüyü, edebiyatımızın temel taşı sayıyoruz.

Ne yazık ki, doğumunu bile bilmediğimiz bu Horasan ermişi hakkında yazılı kaynaklar oldukça azdır ve hatta çeşitli halk efsanelerinden de öteye gitmeyecek kadar da yoksuldur.

Yunus Emre'den 100 yıl önce, ve zamanımızdan 759 yıl önce (1221'de) ölen Ahmet Fakıh, "Çarhname" adlı yapıtıyla; Türk kültürünün başyapıtını ortaya koyarken, 759 yıl önceki Türkçemizin güzelliğini de gözler önüne serip belgelemektedir.

Yavuz sanmaya kardaş kardaşını
Gerçektir bu sözüm buna inan
İşittinse sözümü kulak tut
Gidermegil sözümü kulağından

Nasihat tutar isen dinle sözüm
Hünerin var ise gel işte meydan

Çarhname: Dünya ve dünya zevklerinin geçiciliğini... Ahlaklı ve alçak gönüllü olmayı öğütleyen bir yapıttır. Orjinalinin 100 beyitten oluştuğu söylenmekteyse de, elimizde bulunan yapıt 83 beyitten oluşmaktadır.

1221 yılında Konya'da ölen, bugün kendi adıyla anılan bir türbesi bulunan Ahmet Fakıh'ın çağında da anlaşılmış bir insan olduğunu, mezar taşındaki yazıttan kolayca anlamaktayız. (Bu mezarda, pek yüce, pek büyük, gerçeği arayan ve bulan üstün insan, Ahmet Fakih yatmaktadır.

Anadolu'da ilk Türkçecilik çığırını açan Ahmed Fakih, bu eylemiyle, kendisinden sonra Yunus Emre gibi ozanların yetişmesi için gereken yolu da açmış ve bu güzel düşüncenin kavgasını vermiştir.

Ona inanmış ve gönül vermiş bir ozan olan Yunus Emre, bir şiirinde ondan şöyle söz eder:

Sultan Seyyid Necmeddin
Fakih Ahmed Kutbettin

Mevlânâ Celâleddin
Ol kutb-u cihan kanı?

Y.U.

GENÇ GAZETECİ!

Haberini kısa yaz. Haberin özgün olsun; gazetemizde çıkan konuları yansıtsın. Haberin altına adını ve adresini de yaz. Haberi Çevre Gazetesi, Çocuk Dergisi, Milliyet Gazetesi, Cağaloğlu, İstanbul adresine yolla.

Çevre Gazetesi

ÇEVREMİZ EN DEĞERLİ VARLIĞIMIZDIR

INSANLARA VE CANLILARA ZARAR VERMEMEK IÇIN

Japonlar nükleer artıkları Pasifik Okyanusu'na dökecekler

- **Nükleer serpintiler**
- **hafif meltemlerle**
- **kıyılarımıza yağabilir**

Mersin'de yapımı düşünülen nükleer santralla ilgili hazırlık çalışmaları sürüyor

Birçok ülkede olduğu gibi yurdumuzda da nükleer santral yapımı hazırlıklarına başlanırdı. Santralın Mersin kıyılarında olması kararlaştırıldı. Santralda elektrik üretilirken oluşacak büyük ısının deniz suyu ile soğutulması düşünülüyor. Şu anda projeleri çizilen santral konusunda bazı uzmanlar endişeli, değişik nedenlerden bazı tehlikelerin olabileceğini ileri sürüyorlar. Tartışmalar devam ederken hazırlıklar da sürüyor.

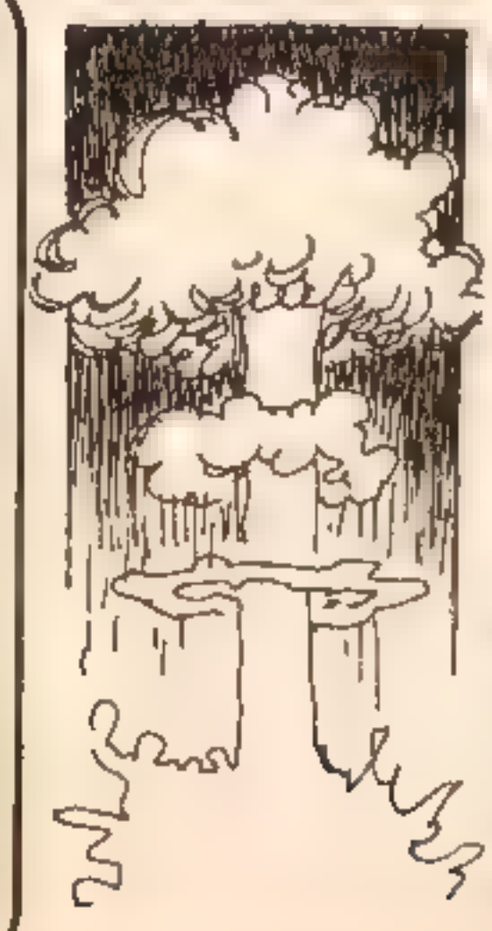

Japonya Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bazı nükleer artıklarının denize gömüleceğini açıkladı. Etki derecesi düşük olan bu artıklar, özel fıçıların içine konulacak, ağızları çimento ile özenle kapatılacak. Fıçılar sonra Pasifik Okyanusu'nun derin noktalarına bırakılacak. Bakanlık sözcüleri, nükleer artıkların insanlara ve diğer canlılara zarar vermemesi için bunun en uygun yöntem olduğunu söylediler. Bilindiği gibi denizlerin çok derin noktalarında canlı yaşam bulunmuyor.

Ancak bazı uzmanlar, bu konudaki endişelerini belirttiler. Geçen yıl içinde Amerika, benzeri fıçıları Kaliforniya açıklarına atmıştı. Sonra bunlardan sızıntı olduğu anlaşılmıştı. Uzmanlar özellikle deniz dibinde olacak depremlerde bu fıçıların sıkışmayla patlayıp açılabileceğini ve artıkların bütün denize yayılabileceklerini söylüyorlar.
Bu konudaki tartışma devam ediyor.

Nükleer denizaltında yangın

BÜYÜK KAZA TEHLİKESİZ ATLATILDI

Japonya açıklarında, Sovyetler Birliğine ait nükleer güçle çalışan bir denizaltıda yangın çıktı. Denizciler derhal denizaltıyı terkettiler; çevredeki bütün gemiler uzaklaştırıldı. Yangının denizaltının enerji merkezini etkiyeceğinden korkuldu. Ancak alınan önlemlerle yangın durdurulabildi. Yangın enerji merkezine ulaşsaydı nükleer patlama yaratabilir ve çok geniş bir alanı tehlikeli biçimde etkileyebilirdi. Nükleer gücün kullanımına karşı olan uzmanlar, bunun gibi kazaların her zaman olabileceğini vurguladılar.

Nükleer bomba az daha bir çok kişiyi canından ediyordu

Amerika'da bir depoda çok önemli bir patlama oldu. Depoda nükleer bomba taşıyan ve çok uzaklara gidebilen füzeler bulunuyordu. Patlamada 22 görevli yaralandı; bunlardan biri sonradan öldü. İlgililer, nükleer bombalara bir şey olmadığını ve nükleer bir sızıntı oluşmadığını açıkladılar. Bu arada çevrede yerleşik olan bin kişi evlerinden uzaklaştırıldılar. Yetkililer, kazaya yere düşen bir vida somunu anahtarının neden olduğunu, bunun zincirleme olarak başlattığı birtakım olayların patlamayla sonuçlandığını söylediler. Kazadan sonra Amerika'daki sayısı binlerce olan benzeri kuruluşlarda güvenlik önlemleri artırıldı.

Genç Gazeteci Nijat S. Okaygün yazıyor.

Bir Arap ülkesinde patlayacak bir nükleer bombanın serpintilerinin kısa sürede ve deniz yolu ile tüm kıyı kentlerimizi etkileyebileceği açıklandı.

Antalya Sivil Savunma Müdürlüğü'nce düzenlenen seminerlerde konuşan uzmanlar bu kentlerimizde ilkel sığınak bile bulunmadığını söylediler. Açıklamaya göre, Arap ülkelerinde patlayacak bir bombanın serpintilerinin Antalya'ya ve diğer Akdeniz kıyı kentlerine taşınmasında meltemler eksiksiz birer araç olacaktır. Güney kıyılarımızın böylesine nükleer kirlenmeye açık olduğunu söyleyen uzmanlar en gelişmiş kıyı kentlerinden olan Antalya'da bile bugün Radıak (radyasyon ölçer§) gibi aygıtların bulunmadığını açıkladılar.

HAFTADAN HAFTAYA

NÜKLEER ENERJİ

Otuz beş yıl önce Hiroşima'da o güne kadar görülmedik güçte bir bomba patladı ve İkinci Dünya Savaşı sona erdi. Bu atom bombası idi.

Atom, maddenin bölünebilecek en küçük parçası. Bilginler radyum, uranyum gibi bazı maddelerin atomunu parçalamayı becerdiler. O zaman atomların çekirdeğinden ışınlar çıkmaya başladı, buna radyasyon deniliyor. Bir atom çekirdeğinin parçalanması yanındaki çekirdeklerin de parçalanmasına neden oluyor. Böylece parçalanma bir çekirdekten ötekine zincirleme atlayarak devam ediyor. Bir saniye kadar kısa bir zaman içinde binlerce çekirdek parçalanıveriyor. Ortaya korkunç bir enerji çıkıyor. Buna nükleer enerji deniliyor. Aslında nükleer, çekirdekle ilgili demek.

İnsanlar bu gücü ilk kez bir bomba yapımında kullandılar ve binlerce kişiyi öldürdüler. Ama daha sonra barışçı amaçlar da ortaya çıktı. Örneğin nükleer santrallar yapıp elektrik ürettiler. Enerji sıkıntısı çeken dünya için nükleer güç büyük kolaylıklar sağlıyor.

Ama büyük tehlikesi de var. Çünkü radyasyon insan sağlığına çok tehlikeli, ölüme yol açıyor. Nükleer santralda kullanılan uranyumun külleri bile yüzyıllar boyu radyasyon yaymaya devam ediyor.

Nükleer gücün hem çok yararı var, hem de zararı çok fazla. Bu yüzden de nükleer enerji günümüzün en çok tartışılan konusu.

mirnav

Yazan ve çizen Sinan Gurdağcık

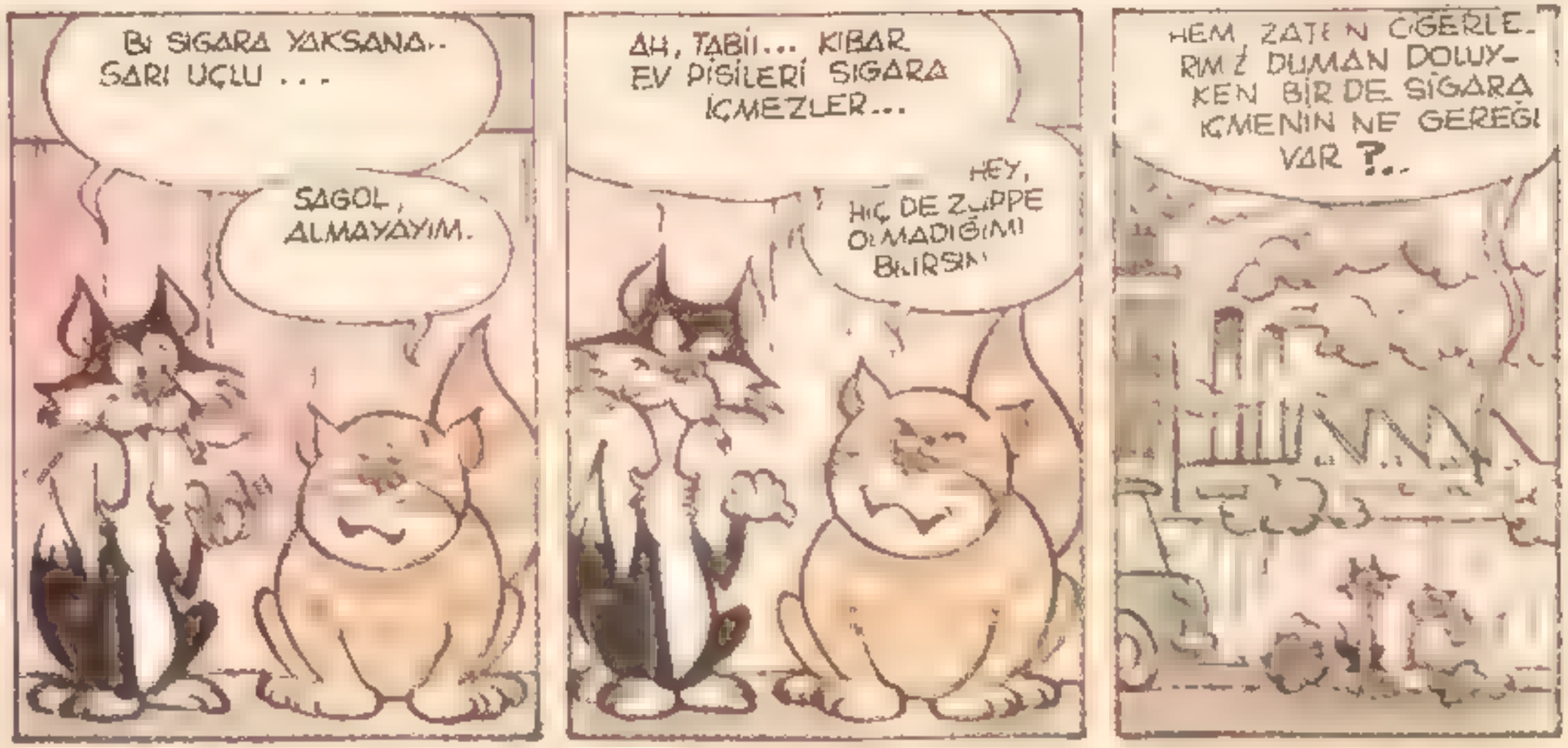

HER TELDEN

Sinemanın yeni komiği

İLYAS SALMAN

Ünlü komedyen, «Küçükken ileride bir sinema oyuncusu olmayı hiç düşünmemiştim» diyor...

SEVGİLİ çocuklar, pek çoğunuzun tanıdığı, televizyonda ya da sinemada izlediğiniz komedi sanatçısı İlyas Salman'dan söz edeceğiz... Kısacık kesilmiş saçları, çatık kaşları altında sevecen bakan gözleri ve tam yüzünün orta yerinde kocaman bir burnu olan İlyas Salman'ın mesleği; hepimizi güldürmek.

Çocukluğu Doğu kentlerinde geçmiş İlyas Salman'ın unutamadığı anıları var. "Küçükken çok çirkin bir çocuktum" diyen Salman, sokak aralarında topaç çevirdiği, seksek oynadığı ve ip atladığı günlerde, bir gün tiyatro sahnelerine çıkacağını, daha sonra da filmlerde rol alarak herkesi güldüreceğini hiç düşünmemiş. Ancak her kişide mutlaka olması gereken bir yetenek, onda da güldürme ve rol yapma şeklinde gelişmiş. İlyas Salman, yıllar öncesine dönerek, çocukluğunun unutamadığı bir anısını anlatıyor. Salman'a kulak verelim:

"— İlkokul dördüncü sınıfta, sınıfın en kısa boylu ve en çirkin öğrencisiydim. Ancak ne boyumun kısalığı, ne de çirkinliğim beni hiç rahatsız etmiyordu. Arkadaşlarımı çok seviyordum. Teneffüslerde kavak ağaçları dikili geniş okul bahçesinde ebecilik oynamak hepimizin çok hoşuna giderdi.

O yıl bizim oralara bahar çabuk gelmişti. Mayısın son günlerinde doğadaki canlılık, bizim sınıfa da yansımıştı. Hepimiz heyecanlıydık. Karnelerimizi alacağımız gün iyice yaklaşmıştı. Sonunda beklediğimiz gün gelip, çattı. O gün dersteyken, birden gök gürlemeye başladı. Az sonra da bardaktan dökülürcesine yağmur yağmaya başladı. Hepimiz korkmuştuk. Hatta ağlayanlar, evine gitmek istediğini söyleyenler çoğunluktaydı. Sıra arkadaşım Hasan gidip öğretmenle konuştu. Ne konuştuklarını duyamamış, meraklanmıştım. Birkaç saat sonra da Hasan'ın babası sarармış bir yüzle sınıfın kapısında belirdi. Öğretmenle konuştuktan sonra Hasan ve babası telaşla okuldan ayrıldılar.

Sınıfta herkes ne olduğunu merak ediyordu. Sonunda öğretmenimiz anlattı. Hasan'ların dereboyunda bulunan evlerini su basmış, kuzuları, tavukları sel almış, tüm eşyaları ıslanmıştı. Yağmur dinince öğretmen "Gidebilirsiniz" çocuklar dedi. Herkes heyecanla beklidiği karnelerine kavuşmuştu. Ancak kimse sevinemiyordu. Ben, geçip geçmediğime bakmadan karnemi çantama koydum ve koşarak Hasan'ların evine gittim. Öğretmen, "Hasan'ın karnesini sen götür İlyas" demişti.

Tüm mahalle halkı Hasan'ların evinden ıslanmış eşyaları çıkarıyorlardı. Hasan'la babası kapıda duruyordu. Annesi ve kardeşleri ise, yüksekçe bir tümseğin üstünde oturmuş şaşkın gözlerle çevreyi izliyorlardı. Hepsi de çok üzgündü... Hasan'a karnesini uzatırken, söyleyecek bir tek söz bile bulamadım. Onun üzüntüsünü yürekten paylaşıyordum. Hasan, karnesine baktı... "Baba sınıfımı geçtim" diye haykırdı. Kaşları çatılmış, yüzü sarармış olan Hasan'ın babası bir anda neşelenmiş, sevinmişti. İkisi de koşarak tümseğin üzerindeki kardeşlerinin yanına gittiler. Tüm aile sarmaş dolaş, Hasan'ın sınıf geçmesini kutluyordu.

Çok duygulanmıştım... Çantamdan çıkarıp da bir türlü bakamadığım karneme doğru başımı eğdiğim zaman, iki damlanın, gözlerimden akıp "Geçti" yazısının yer aldığı karnemi ıslattığını hissetmiştim...

İşte böyle sevgili çocuklar. Şimdi ne zaman karneler verildiği gün, bir ilkokulun önünden geçsem, aklıma hep Hasan gelir... Ve hâlâ ağladığım o günü anımsarım."

İLYAS SALMAN'ın
mini-posterini
66. sayfamızda
bulabilirsiniz

SATRANÇ KÖŞESİ

RIZA ÖNEY

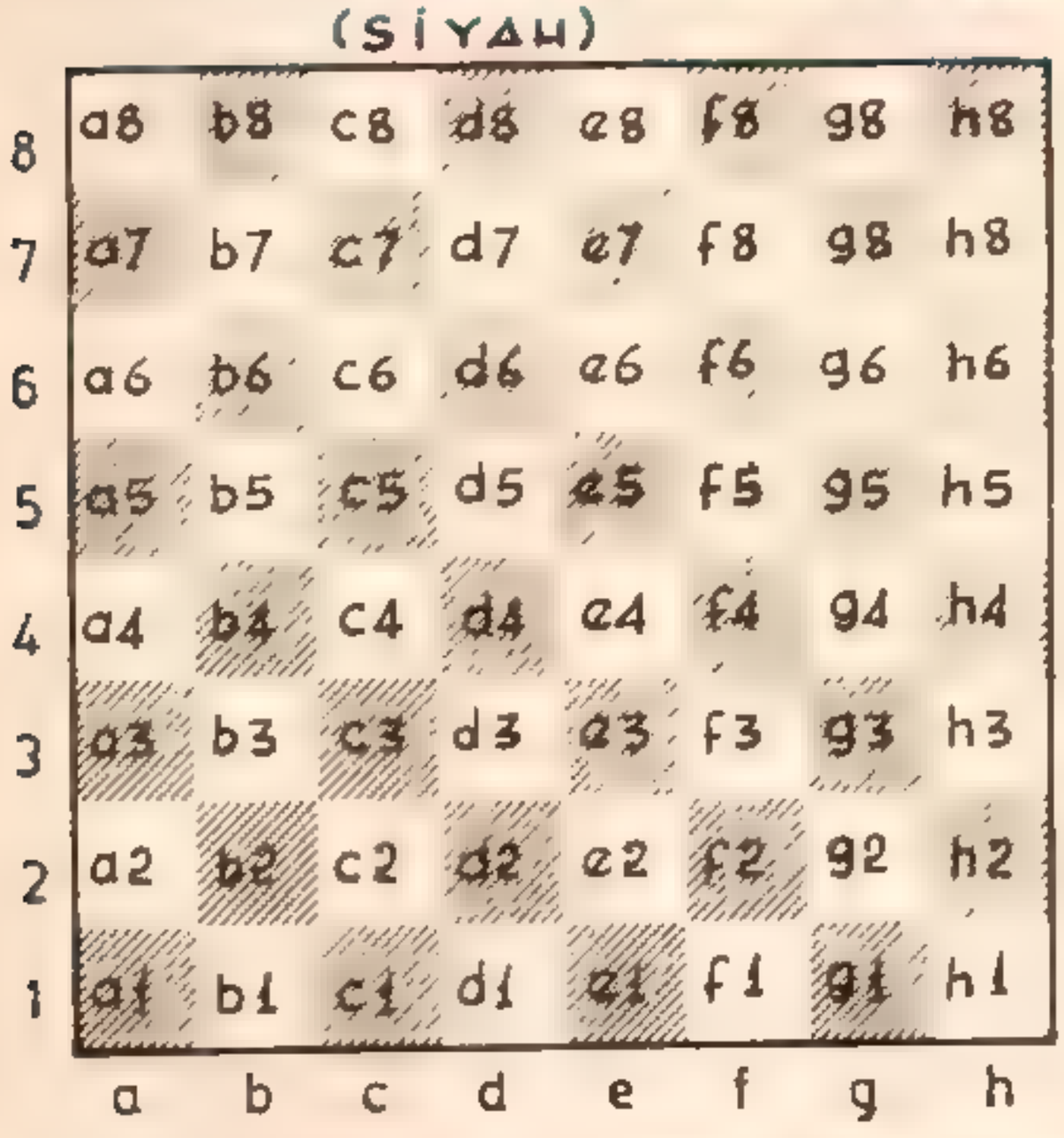

SATRANÇ'IN TARİHÇESİ

Satrancın M.S. 6 asırda ilk defa Asya'da oynandığını biliyoruz. Ama bu oyunu kimlerin bulduğunu bilmiyoruz.

Oyun, Hindistan'da yaşayan Brahman Sissa adında genç bir prense, Kralların bile tek başına bir şey yapamayacağını anlatmak için düzenlenmiştir. Öykü şöyledir: Bu oyunu çok beğenen prensin babası Brahman, Sısssa'yı çağırıp "**Dile benden ne dilersin?**" diye sorar. Sissa, "**Satranç tahtasındaki birinci kare için 1 buğday tanesi, ikinci kare için 2 buğday tanesi, üçüncü kare için bir önceki karede bulunan buğdayın karesi, yani 4 adet ve böylece 64 kare için aynı işlem yapılarak ne kadar buğday tutarsa onu isterim**" der. Zamanın hükümdarı, "**Bu benim için istenilecek bir şey mi, çabuk verin**" emrini verir. Ama bir süre sonra görevliler, ezile büzüle hükümdarın karşısına gelirler: "**Bu kadar buğdayı değil sizin ambarlarınıza, btün dünyada bile bulamayız**" derler.

Gerçekten hesaplanırsa bu toplam: 18, 466, 744, 073, 709, 551, 615 rakamına ulaşmaktadır. Dünyadaki kara parçalarının yüzölçümünden 77 kat fazlasına buğday ekilse, bu miktar ancak Brahman sissan'nın isteğini karşılayabilmektedir. Hükümdar bu akıllıca isteğin sonunda Brahman sissayı daha çok takdir eder.

— 1 —

1. Satranç tahtası açık renk (beyaz) ve koyu renk (siyah) eşit büyüklükte ve bir beyaz, bir siyah sıralanmış, 64 kareden oluşur.

2. Satranç tahtası her oyuncunun sağına beyaz hane gelecek şekilde konulur.

3. Satranç tahtasının sol köşesinden başlanarak sekiz dik sıra a, b, c, d, e, f, g, h, harfleri ile, yatay sıralar da 1,2,3, 4,5,6.7,8, sayıları ile işaretlenmiştir. Buna göre, örneğin, 4'üncü yatay sırada bulunan haneler a4, b4, c4, d4, e4, f4, g4, h4; E dık sırasında bulunan haneler ise e1, e2, e3, e4, e5, e6, e7, e8, şeklinde adlanır.

TAŞLARIN YERLERİ

Her oyuncunun 16 taşı satranç tahtasının üzerine aşağıda görüldüğü gibi dizilir. Her iki tarafta bir Şah,(Ş), bir Vezir (V), iki Kale (K), iki fil (F), iki At (A), ve 8 Er vardır.

Taşların satranç tahtasındaki yerleri başlangıç durumunda bu alfabeye göre şöyledir:

Beyazlar: Şe 1, Vd1, Ka1, Kh1, Fc1, Ff1, Ab1, Ag1. (Er) a2, b2, c2, d2, e2, f2, g2, h2,

Siyahlar: Şe8, Vd8, Ka8, Kh8, Fc8, Ff8, Ab8, Ag8. (Er) a7, b7, c7, d7, e7, f7, g7, h7.

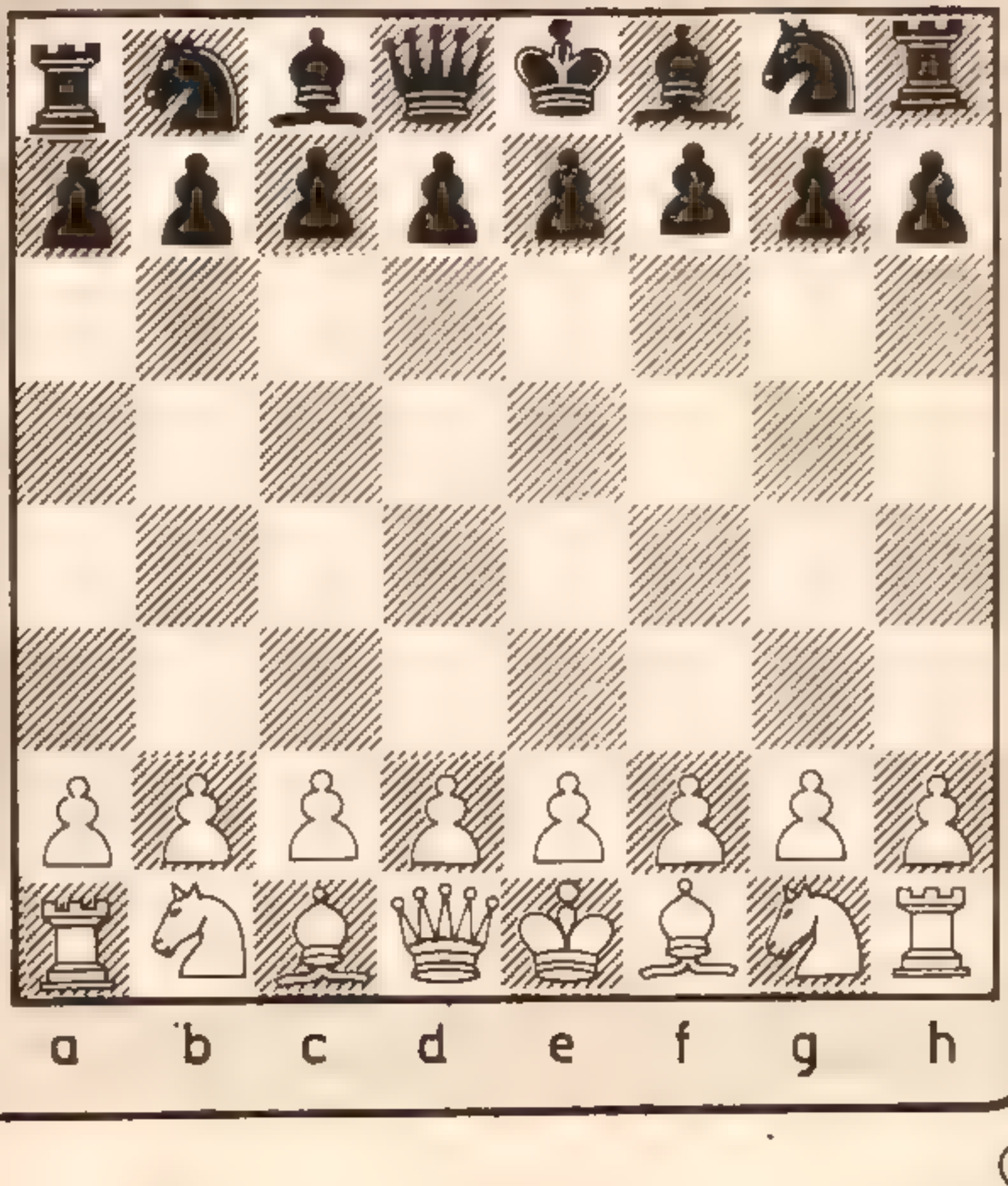

İndüs nehri üzerinde ulaşım, bu teknelerle sağlanıyor.

İNDUS VE GANJ NEHİRLERİNDE YUNUS SÜRÜLERİNİN YAŞADIĞINI BİLİYOR MUYDUNUZ?

DAHA önceden nehirlerde yunus balıklarının yaşayabileceğine ilişkin bilginiz var mıydı ya da Hindistan'da ülke ekonomisinde büyük rol oynayan iki nehir İndüs ve Ganj'ın sularında yunus balıklarının bulunduğunu, ve nehir kıyısında yaşayan Hintlilerin geçim kaynağının büyük bir bölümünü yunus avcılığından sağladığını biliyor muydunuz? Konunun sizlere ilginç geleceğine inanarak, bu nehir yunusları hakkında Japon, İsviçreli ve Amerikan bilimadamlarının yaptıkları bir inceleme gezisine konuk edeceğiz sizleri. Böylece, Hindistan'ın iki önemli nehrinde yaşayan bu sevimli yaratıkların gizli yönlerini daha rahatlıkla inceleme olanağını bulacaksınız.

Bilimadamları, incelemelerine İndüs nehrinin doğduğu Pakistan'dan başlarlar. Nehir boyunda ilerleyen kafile, hemen hemen kırk evden oluşan bir köye varırlar. Burada karşılaştıkları bir Pakistanlı, incelemelerine bilgi ve olanaklarıyla katkıda bulunur. Adı Ali olan bu Pakistanlı, bir balıkçı grubunun şefidir. Bu nedenle, nehri ve nehirdeki balıkları iyi tanımaktadır. Özellikle de yunusları tabii.

Ertesi gün yolculuk başladı. Yolculuğa, Ali'nin ekibi de katılmaktadır. Tekneyi de yine Ali sağlar 20 metre uzunluğunda tahtadan ilginç bir teknedir bu. Yelken ise şimdiye dek hiç rastlanmamış bir türdendir. Teknenin rüzgârın az olduğu havalarda bile yol alabilmesi, üstündeki uzun sırıkların arasından hava akımı oluşmasıyla mümkün oluyor. Ali'nin de bireyi olduğu Mahana halkı, bu konuda uzman, çünkü

Yunus avlamakta kullanılan ağ

İnceleme ekibi nehir yunusları üzerinde çalışmalar sırasında.

nehrin içinde saklanan zenginlikler, yöre halkını balıkçı ve göçebe olmaya zorluyor, ister istemez. İndüs nehri, çevresini 4 bin yıldan beri doyuran ve uygarlık tohumları atılmasını sağlayan bir nehir.

Biz yine inceleme gezimize dönelim: Yunus balıklarını yakalamanın yolu, onları karanlıkta farkedebilmeye bağlı. Ali ve arkadaşları bu konuda çok yetenekli ve deneyimli. Karanlık basınca nehrin hangi dölümlerine, ne zaman geleceklerini iyi biliyorlar yunusların. Çünkü yunuslar, alışkanlıklarına bağlı hareket eden balıklardan genellikle. Ali'nin inceleme ekibini götürdüğü yörede, bir süre sonra kıpırdamalar seziliyor. Biraz sonra da su yüzünde bir karaltı yükseliyor ve kısa sürede kayboluyor. Bu geçiş anından sonra da doğal bir biçimde yolunu sürdürüyor. Onu yolundan alıkoymak ise pek mümkün değil. Çünkü nehir, yunusların en önemli özelliği, alışkanlıkları konusundaki inatları ve hiçbir şeyden korkmamaları. Bu, inceleme gezisinde varılan sonuçlardan biri.

İndüs nehrinde yunus balıklarını avlayan Mohana halkı, bu iş için birkaç dayanıklı çıta-özelbir ağaçtan elde edilen esnek sırıklar- arasına, gerilmiş ağları kullanıyorlar.

İndüs halkı, oldukça dayanıklı insanlar. Kimi zaman, herhangi bir insanın kalın giysiler içinde donacağı kış sabahlarında, hem de saat sabahın beşini gösterirken avlanmak için nehre açılıyorlar. Ve serüven gece geç saatlere, hatta ertesi sabaha dek sürüyor. Yunus avı tek teknede oluşan ekiplerle de yapılabildiği gibi, büyük sürülere karşın birçok tekneden oluşan grupların da ava çıktığını oluyor.

İnceleme gezisi sonunda, ekipteki incelemecilerden biri, yakalanan yunuslardan biri üzerinde görüşlerini şöyle belirtiyor:

Ganj nehri üzerinde toplu taşımacılık.

Ganj nehri üzerinde yol almaya çalışan Hintliler.

Mahonalılar, bir yunus avı sırasında.

"İndüs nehrinin yunusları, bildiğimiz deniz yunuslarından bazı yörelerde farklılıklar gösteriyorlar. Örneğin derileri, âdetâ bir insan derisi gibi yumuşak ve pürüzsüz."

Yine, yakalanan yunuslardan biri de, bu hayvanların ortalama boy ve ağırlık ölçüleri hakkında bilgi veriyor:

1.5 metre boy ve 26 kilo ağırlık. Yunuslardan biri, ekipçe yakalanarak Chittagong'daki bir havuza konuluyor. Amaç: Onu daha yakından tanıyabilmek. Yunusa bir de ad verirler: Koutta. Ekip, Koutta'nın havuzda ne gibi tepki gösterebileceğini yakından saptamak için, geceyi onun başında geçiriyor. Sonuç başarılı: Yunusta hiçbir tepki yok. Ancak, bir hafta süresince, sadece kendisine sunulan yiyecekleri reddediyor. Şimdi tek beslenmeme sorunu var. Nihayet, buna da çözüm bulunuyor ve Koutta'ya Tayland'ın ünlü balığı "Tilapia"dan veriliyor. Bu Koutta'nın hoşuna gitmiş olacak ki, her seferinde iki kilo "Tilapia"yı midesine indiriveriyor.

Koutta'nın evcilleştirilmesi olumlu yönde bir ilerleme gösteriyor. Önceleri havuzuna kimseyi kabul etmeyen yunus, şimdi oyun oynamak için adam arıyor yanına. Havuza girenler yanlarında ya bir top ya da bir çember götürüyorlar. Koutta, bu oyunlardan büyük bir zevk duyuyor artık.

Koutta'nın yaşadığı havuzun suyu dört günde bir değiştiriliyor.

Koutta'nın bu serüveni, inceleme bitene kadar sürüyor. Şimdi artık yuvasına dönme zamanı. Onun gerçek yuvası, dört bir tarafı çevrili bir havuz değil, İndüs nehri. İnceleme ekibi, Koutta'yı İndüs'e yeniden bırakırken, yunusun mutluluğu yüzünden okunuyordu. Dostlarından ayrılıyor olmasına karşın...

PEMBE TAVŞAN

ŞAKA

FIVT, FIVT!

OO! SEVGİLİ DOSTUMUZ PEMBE-TAVŞAN, BU NE RASTLANTI ARKADAŞ?

BİZ EVLENDİK, PEMBE!

BIP!

DARISI BAŞINA! AL BUNU UĞUR GETİRİR.

CRAK!

HEMEN DE GETİRİVERDİ.

AYAĞI TAKILDI, DÜŞTÜ APTAL!

NE KADAR GÜLÜNÇ, HA, HAH!

AH! AH! YILLARDIR KENDİSİNİ GİZLİCE SEVDİĞİM İNSAN BAŞKASIYLA EVLENDİ. ARTIK YAŞAMAK BANA HARAM OLDU...

BOOOOO

BOO

HOŞÇAKAL ÖLÜMLÜ DÜNYA!..

AMAN HEMEN YAPTIĞIMIZIN SAKA OLDUĞUNU SÖYLEYELİM.

EVET, ZAMAN YİTİRMEDEN.

AMA ARTIK...

ÇOK GEÇ...

ŞNIF!

AH! ARTIK ÖMRÜMÜN SONUNA DEĞİN EVEREST DAĞININ TEPESİNDE YALNIZLIĞIMI YAŞAYACAĞIM.

EY KAYALIK DAĞ! SÖYLE BANA BU DÜNYANIN EN YALNIZ VE DERTLİ KİŞİSİ KİMDİR?

SENSİN!

BİLİYORDUM! HOŞÇAKAL MESLEĞİM! HOŞÇAKAL BENİM SADIK FOTOĞRAF MAKİNEM!

TIP!

HOŞÇAKAL HERŞEY!..

SİZE BİR TELGRAF VAR!

?

SEVGİLİ PEMBE + STOP + YAPTIMIZ ŞAKA İÇİN ÖZÜR DİLERİZ + STOP + HE, HE, HE, + STOP + HEMEN DÖN + STOP + GERİ GEL BARIŞALIM + STOP + DOSTLARIN + STOP.

STRAP

DEMEK HEPSİ ŞAKAYMIŞ

EYVAH! FOTOĞRAF MAKİNEM!

ONU DÜŞMEDEN YAKALAMALIYIM!..

BOP!

OLDU BU İŞ!

ÇATIR

GÜMBÜR

SİZE BİR TELGRAF DAH!...

SENİN TİBET'TE OLDUĞUNU ÖĞRENDİK + STOP + HEMEN BOL FOTOĞRAFLI BİR RÖPORTAJ YAP + STOP + YOKSA KOVULURSUN + STOP + YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ + STOP.

SON

BİLMECE BULMACA

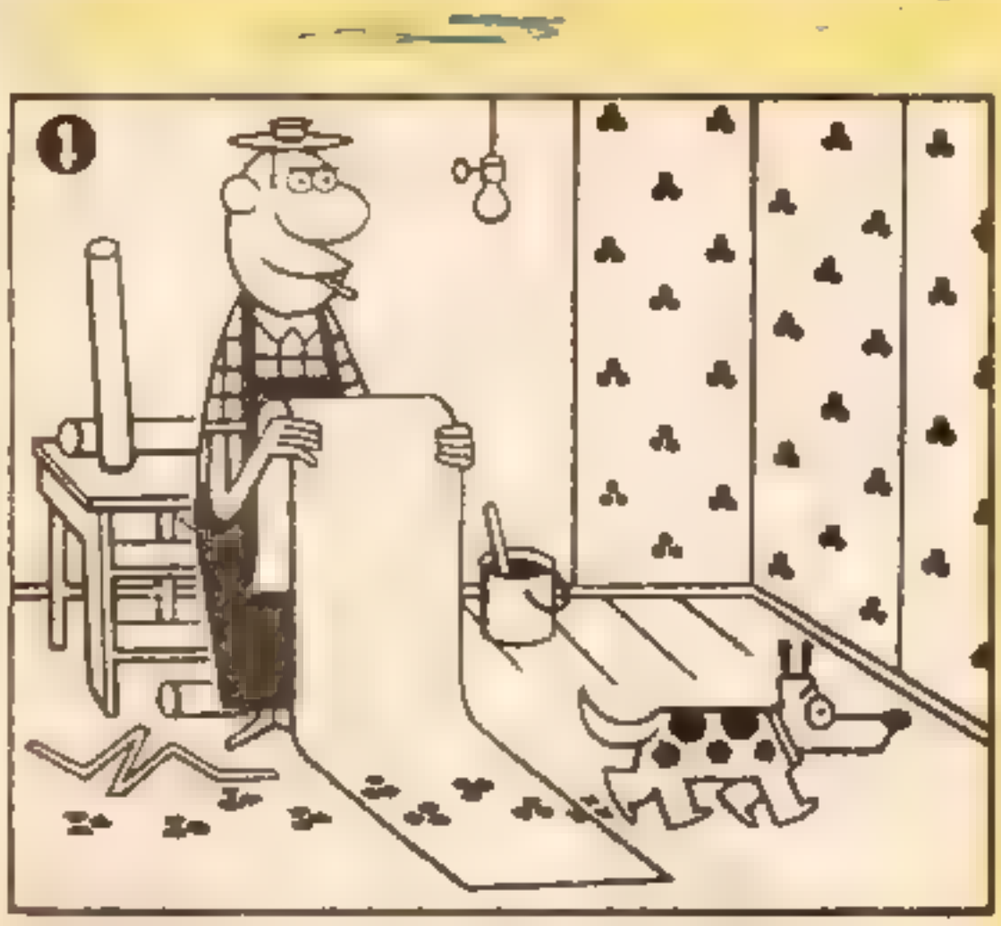

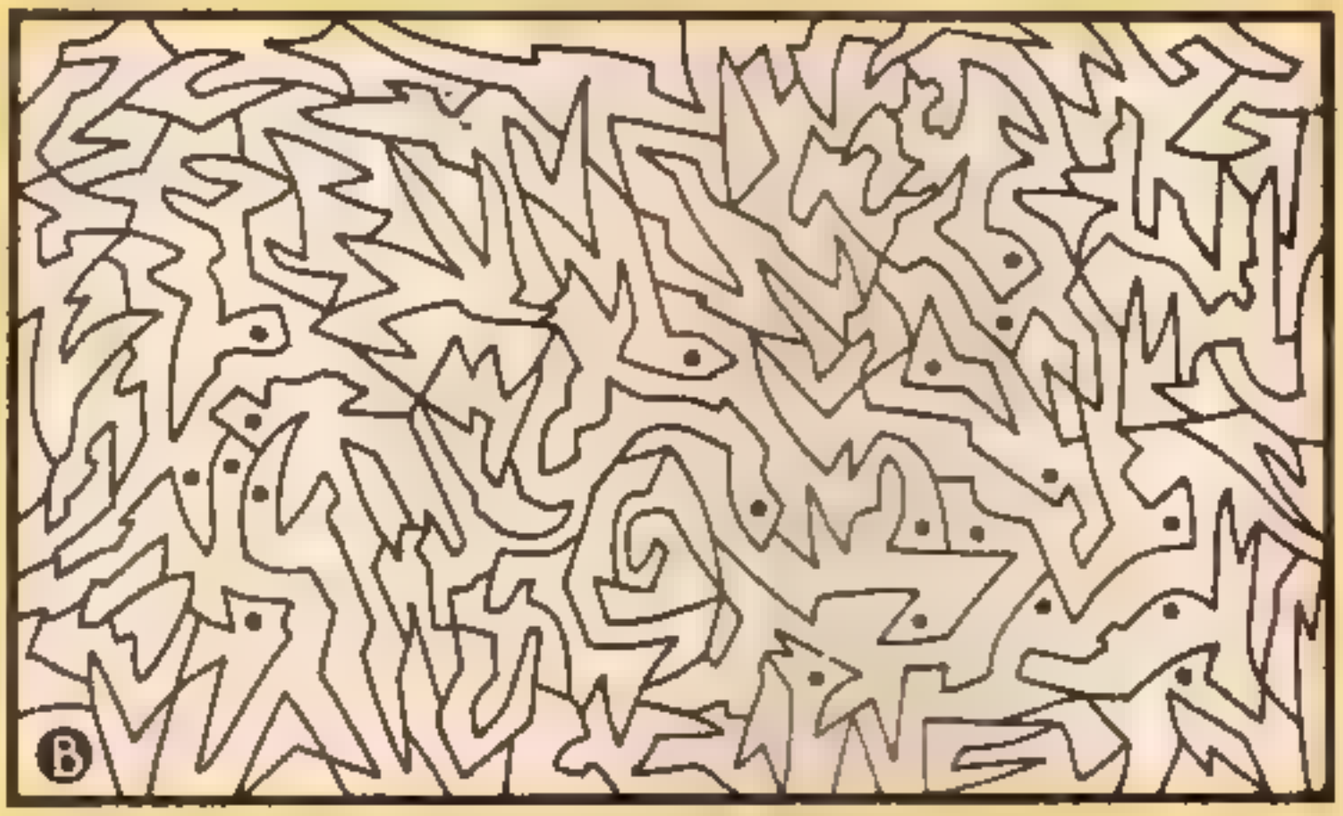

Noktalı yerleri boyayalım baka m ne çıkacak?

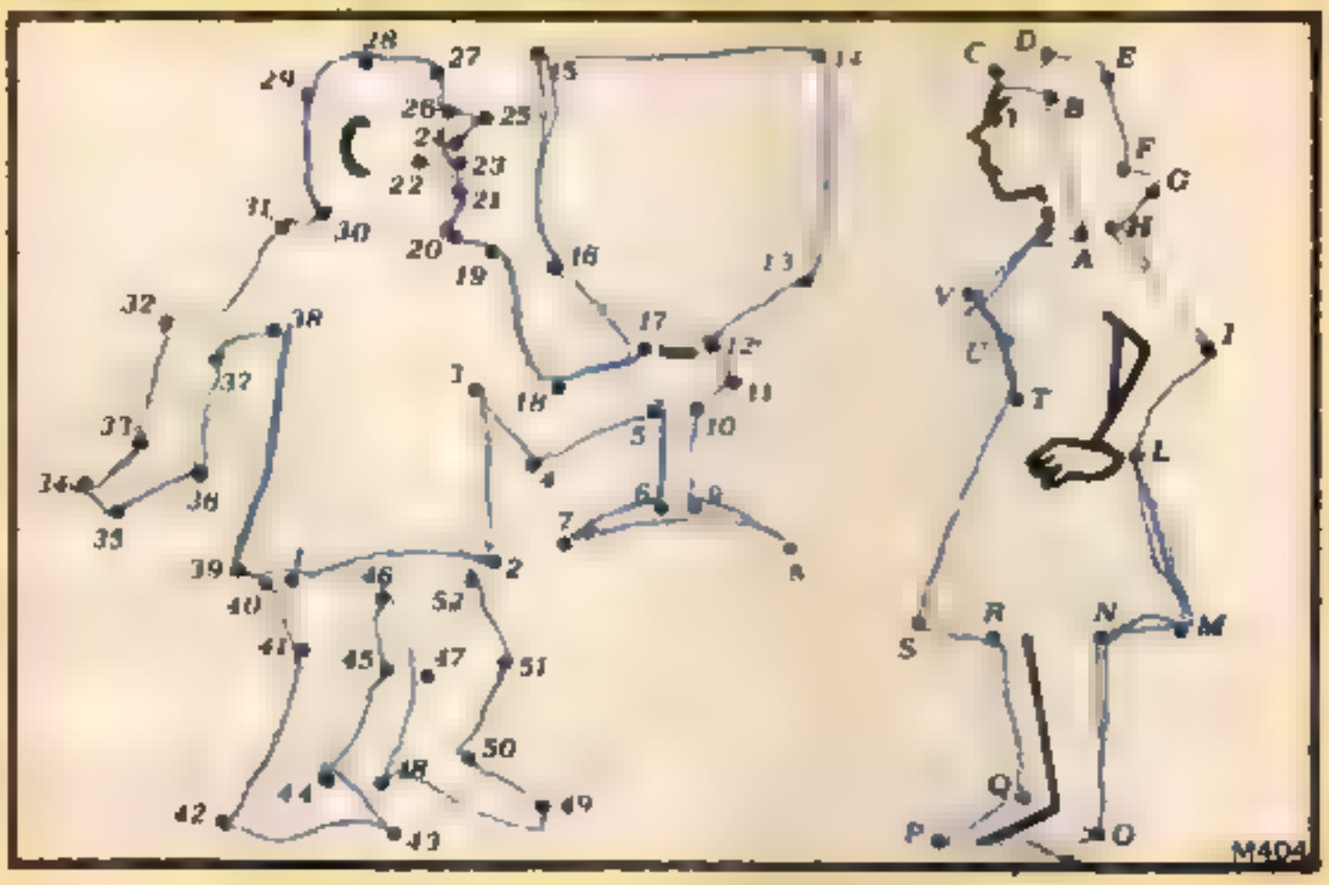

Noktalı yerleri birleşt relim ne ç kacak?

8 FARK

Yukarıdaki iki resmin arasında tam sekiz fark var. Acaba onları bulabilir misiniz?

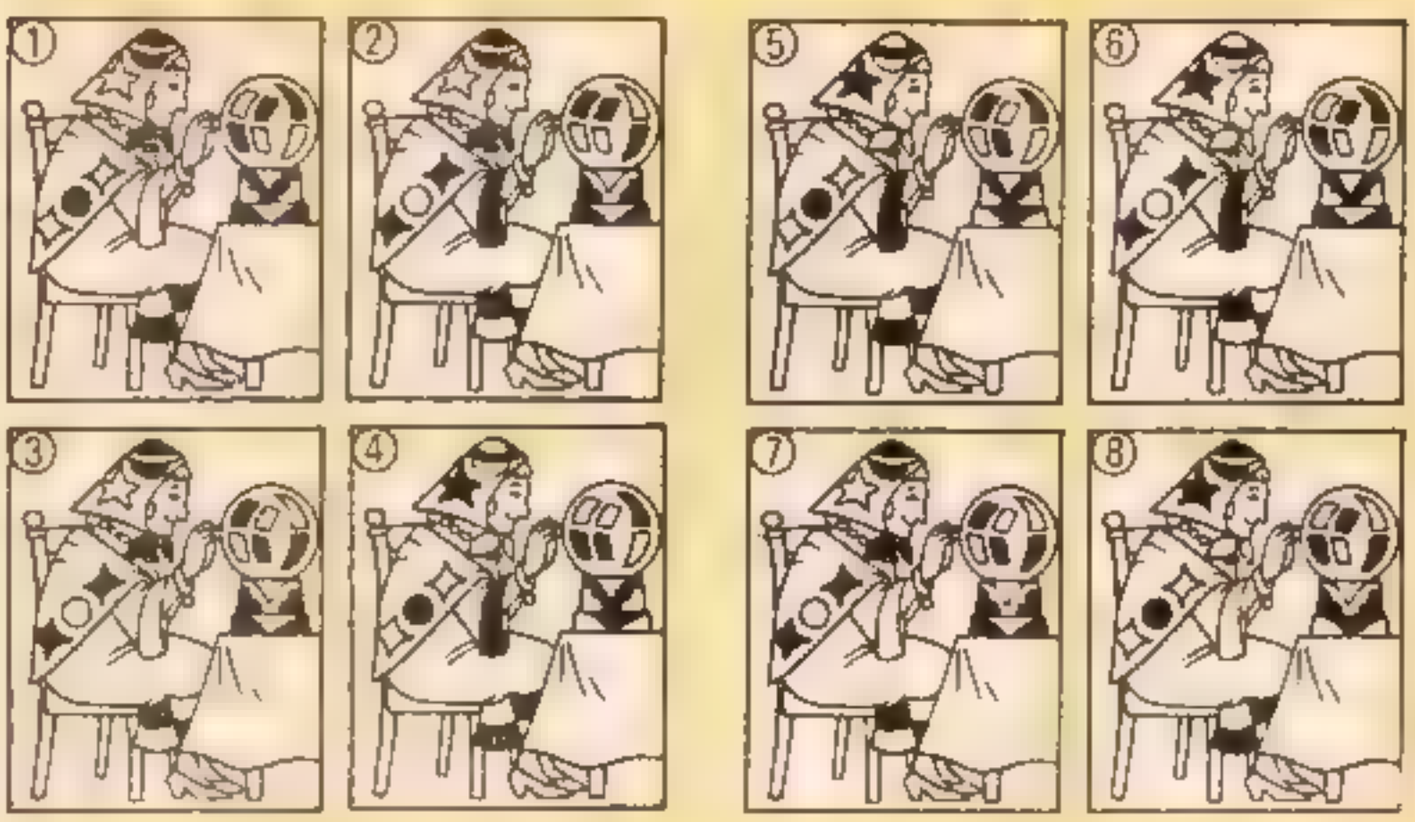

FALCILAR VE KÜRELER

Yukarıdaki 8 kare içinden, A) İkisinde falcı ve küreler aynı B) İkısında falcılar aynı, küreler farklı, C) İkisinde de falcılar farklı, küreler aynıdır. Bu kareleri bulabilir mısınız?

Yanıtlar gelecek sayıda

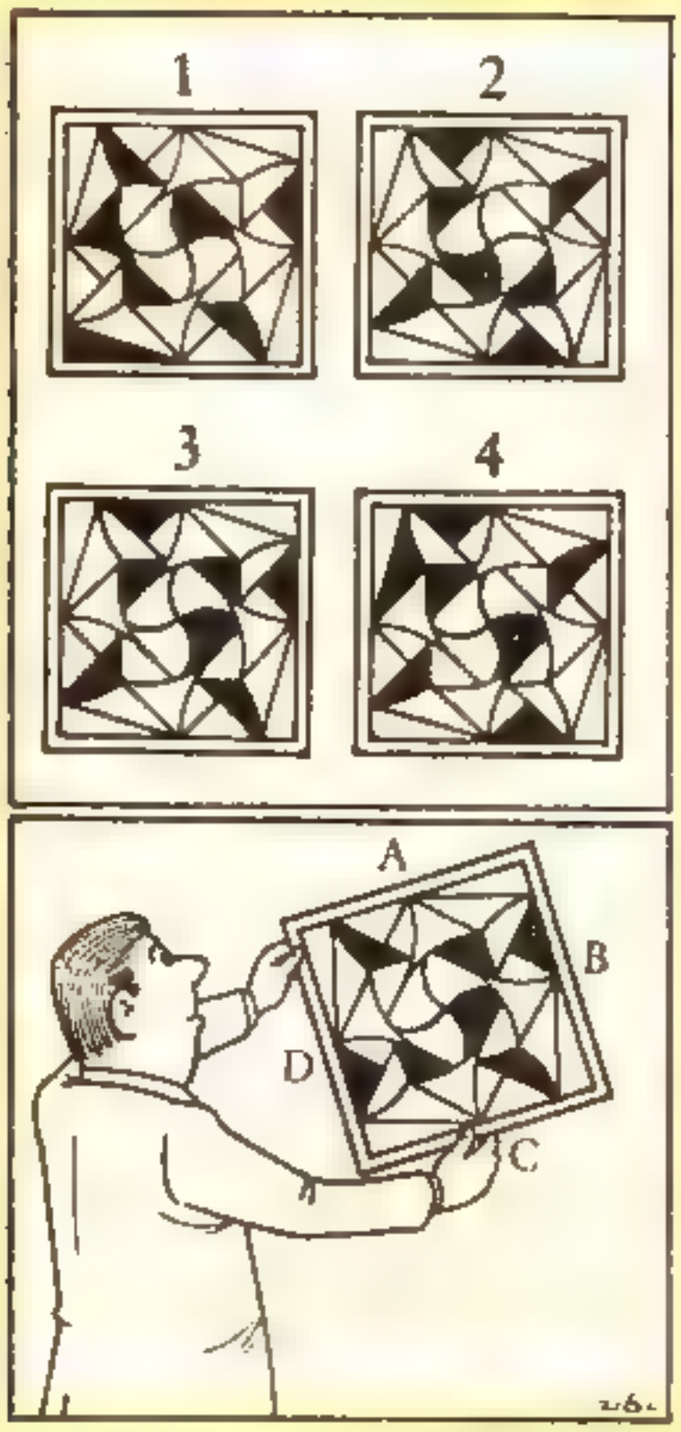

TABLOLAR

Ahmet Bey'in elindeki tablo duvarda asılı tablolardan birinin eşi. Acaba Ahmet Bey, tablosunu duvara nasıl assın ki, elindeki tablo ve onun eşi olan tablonun uzerindeki desenler çakışsın?

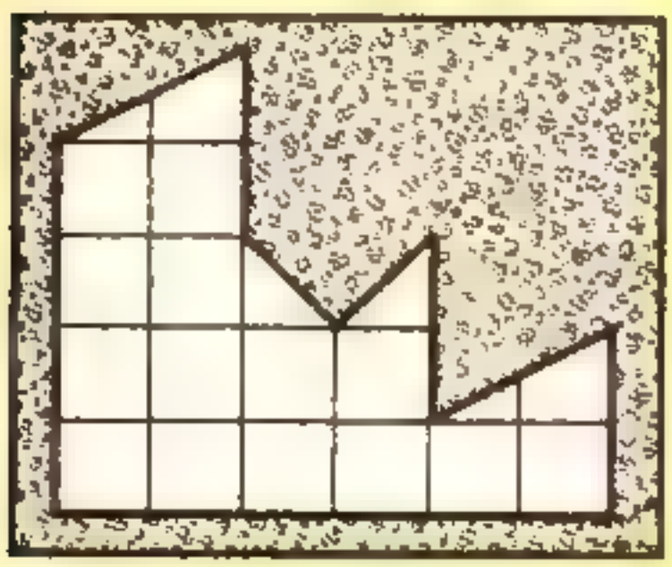

IKI ŞEKIL

Yukarıdaki şekildeki sütunları öyle iki hareketle yerleştirin ki, birbirinin aynı ölçekte ve biçimde iki şekil oluşsun.

FARKLARI BULUN

Yukarıdaki dört kare arasında çeşitli farklar var. Acaba bu farkları ne kadar sürede bulabilirsiniz?

VAZOLAR

Yukarıdaki vazolardan üçü, birbirinin eşi, acaba onları bulabilir misiniz?

5	8	4	2	1	6
3	2	1	5	8	5
9	5	1	6	1	5
2	3	6	1	7	2
1	5	5	8	4	3
4	3	8	5	1	2

ÇAPRAZ TOPLAM

1 ve 6 arasındaki rakamlar arasında öyle altı tanesini karalayınız ki, tüm sıra ve sütunlardaki toplam aynı olsun.

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerini, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

AH ŞU BÜYÜKLER

Ah şu büyükler,
Koşma, oynama
Terleme, terli terli su içme
Top oynama,
İp atlama,
Onu yapma,
Bunu yapma,
Hiç düşünmezler mi bizi?
Ya ne yapsın küçükler?...

ZEYNEP ŞAFAK TEKSİN

GECE

Gökyüzüne bakmadan
Geçmez benim bir gecem
Yıldızlara bakmak
Gece olunca eğer yıldızlar
Çıkarsa
Gündüz olunca güneş çıkar
Her tarafa ışık saçar.

PINAR TÜRKER

GERÇEKLERİ GÖRMEK

Elektriksiz köy yok kalmadı diyorlar
Gidıp bakın
Doğu'daki köylerimize
Gidebilirseniz o yollardan

Çocuklar umudumuz diyorlar
Gidin, bakın
Gecekondu bölgelerine
Umudumuz olan çocuklara
Aç geziyorlar

Köyler elektriksiz olsa da
Görecekler gerçekleri insanlar
Aydınlatacaklar çevreyi
Ve düzen değişecek bir gün
Aç gezen çocuklar
Umudumuz olacak yine

LALE YILDIZ

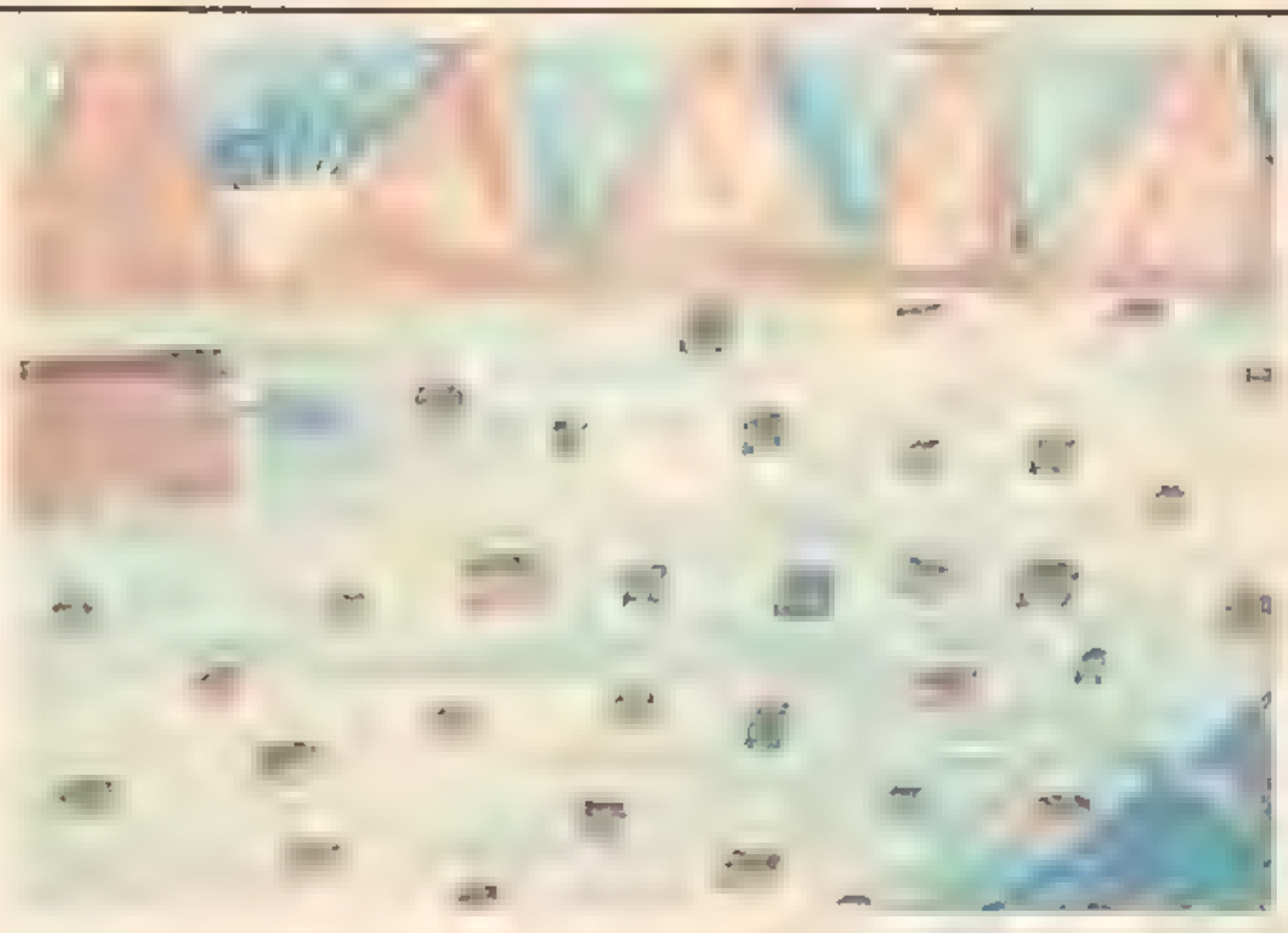

Resim: MEHMET KAYITMAZ

SONBAHAR

Yaprakları sarı sarı,
Dökülüyor yerlere.
Okullar açılıyor,
Şehirlerde, köylerde

Kuşlar artık göçüyor,
Çok sıcak ülkelere
İnsanlar artık girmiyor
Denizlere gölllere.

Doğada herşey bambaşka,
Rüzgâr serin esiyor.
Kasımpat çiçekleri
Sonbaharı müjdeliyor.

NAZAN KOCA

DOSTLUK

Gelin arkadaşlar gelin
El ele tutuşalım
Mahallelerde bahçelerde
Hep el ele gezelim

Dost olup eğlenelim
Elele tutuşalım
Her tarafı görelim
Birlikte eğlenelim

Elele tutuşalım
Şarkılar söyleyelim
Kavga etmektense
Dostluk denir işte buna

EBRU BURÇİN ŞİVKA

ORMAN

Ağaç yeşil ve sarı,
Donatmış toprakları,
Öyle çok ki sayılmaz,
Ormanın faydaları,

Güzelliği veren o,
Yağmuru getiren o,
Birçok zenginliğiyle,
Yokluğu gideren o.

Hem besler, hem ısıtır,
Hem kazanç kaynağıdır,
Görünüş ve sesiyle,
İnsanı ferahlatır.

CÜNEYT YAVUZCAN

TÜRKİYEM

Dumanlı dağlarınla,
Yemyeşil ormanlarınla,
Çağıl çağıl ırmaklarınla,
Ne güzelsin Türkiyem.

Sapsarı başaklarınla,
Masmavi denizlerinle,
Candan insanlarınla,
Ne güzelsin Türkiyem,

Değişen mevsimlerinle,
Cıvıl cıvıl çocuklarınla,
Her yerde hayvanlarınla,
Ne güzelsin Türkiyem.

HÜSEYİN EREN

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek istermisiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

● ANAHİD HAZARYAN: Yaşım 11. Pul, hayvan, fıkra koleksiyonum vardır. Yazışmak istiyorum. Adres: Kore Şehitleri Cad. No: 44 Zincirlikuyu-İSTANBUL

● ALİ İHSAN ÖZKAN: Yaşım 14. Ortaokul 3. sınıf öğrencisiyim. Okumayı, müzik dinlemeyi, spor yapmayı severim. Takımlardan Fenerbahçe'yi tutarım. Milliyet Çocuk Dergisi okurlarıyla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Yenice Mah. Keleş Sokak. No: 6. BURDUR

● SULTAN HAŞHAŞ: Yaşım 13. Pul koleksiyonum var. Spor yapmayı, kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Şakir Akdağoğlu eli ile Kanel Cad. Çekirge-BURSA

● TÜLİN HADİ: Yaşım 9. Kitap okumayı, resim yapmayı, sporla uğraşmayı severim. Klasik gitar çalarım. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Nisbetiye Cad. Profesörler Sitesi B/4 Blok No: 12 D. 4 Etiler-İSTANBUL

● CENGİZ TOPEL ÖZDEMİR: Özel zevklerim, kitap okumak, pul koleksiyonu yapmaktır. Takımlardan Fenerbahçe'yi tutarım. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Bülbül Mah. Karaboğa Cad. No: 3 Ş. Karahisar-GİRESUN

● ERTUĞRUL ŞAHİN: Yaşım 13. Boş zamanlarımda resim yapar, öykü ve şiir yazarım. Ayrıca satranç oynar, fizik ve elektronikle ilgilenirim. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Gözne Ortaokulu 2. sınıf öğrencisi Gözne-İÇEL

● FUNDA ERGÜLLÜ: Yaşım 10. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum. Pul biriktirmeyi, dans etmeyi çok severim. Yaşıma uygun birisiyle yazışmak istiyorum. Adres: 87. Sokak İyribaz Apt. No: 6 D. 16 Bornova-İZMİR

● MESUT ERBUDAK: Yaşım 14. Para ve kart biriktiririm. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı severim. Şiir yazarım ve sporla uğraşırım. Yaşıtlarımla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Şehitler Cad. Ağa Camii karşısı No: 47/A GAZİANTEP

● İSMET KILIÇ: 15 Yaşındayım. Şiir yazmaktan, resim yapmaktan ve gezmekten hoşlanırım. Takımlardan Galatasaray'ı tutarım. Türk hafif müziğinden hoşlanırım. Benim yaşıtım olan ve benim zevklerimden hoşlanan birisi ile mektuplaşmak istiyorum. Adres: Kızılcahamam Yetiştirme Yurdu ANKARA

-● BURHAN TOPÇUOĞLU: Yaşım 14. Boş zamanlarımda koleksiyon, şiir yazarım. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Yılmaz Topçuoğlu, Gazeteler bayii Pazar, RİZE

● MUSTAFA SEZER: Yaşım 14. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, spor yapmayı severim. Tuttuğum takım Samsunspor. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Atapark S.S.K. B Blok Kat 3 No: 302 TRABZON

● HAKKI ŞEN: Yaşım 12. Pul, yabancı sigara koleksiyonu yapıyorum. Futbol oynamayı severim. Fenerbahçe takımını tutarım. Arkadaşlarla yazışmaktan mutluluk duyarım. Adres: Mithatpaşa Caddesi No: 52 Salihli-MANİSA

TÜM DÜNYA ÇOCUKLARI KARDEŞTİR

Tüm dünya çocukları kardeştir
Ayırım olmaz aralarında
Dünyanın boynunda çiçektir
Bütün çocuklar
Hep birlikte oynadılar
Hep birlikte güldüler
Zenci, beyaz dinlemediler
Tüm dünya çocukları kardeştir

SENA YÖRÜK

ŞEN ÇOCUKLAR

Sabahları gün doğarken
Uyanır kalkarım ben
Yemeğimi yiyip içip
Okuluma giderim ben

Cıvıl cıvıl çocuklar
Yolları doldururlar
Güle oynaşa gidip
Sınıfları doldururlar

RECEP ALICI

DÜNYA VE İNSANLAR

İtibar olmazmış her yüze gülene
Canım kurban olsun kadir bilene
Kader gülmezmiş garip ötene
Ne yapalım düzen böyle.

Hiç durmadan döner dünya
Kimi atlı kimi yaya
Kimisi de gider aya
Ne yapalım düzen böyle

Kimi sever kimi sevilir
Kimisi de dert altında ezilir
Kimisinin hayatı, bir kalemde bozulur
Ne yapalım kardeş, düzen böyle.

NEJAT ÇETİNKAYA

19 MAYIS

19 Mayıs 1919
Ata çıktı Samsun'a
Başlattı Kurtuluş Savaşı'nı

Bütün ulusunu sevenler
Katıldı savaşa
Kadın erkek kan döktü
Türk ulusu adına

Ve zafer oldu Türklerin
En sonunda
Dalgalandı şanlı bayrağımız
Tınladı İstiklâl Karşımız.

SENA YÖRÜK

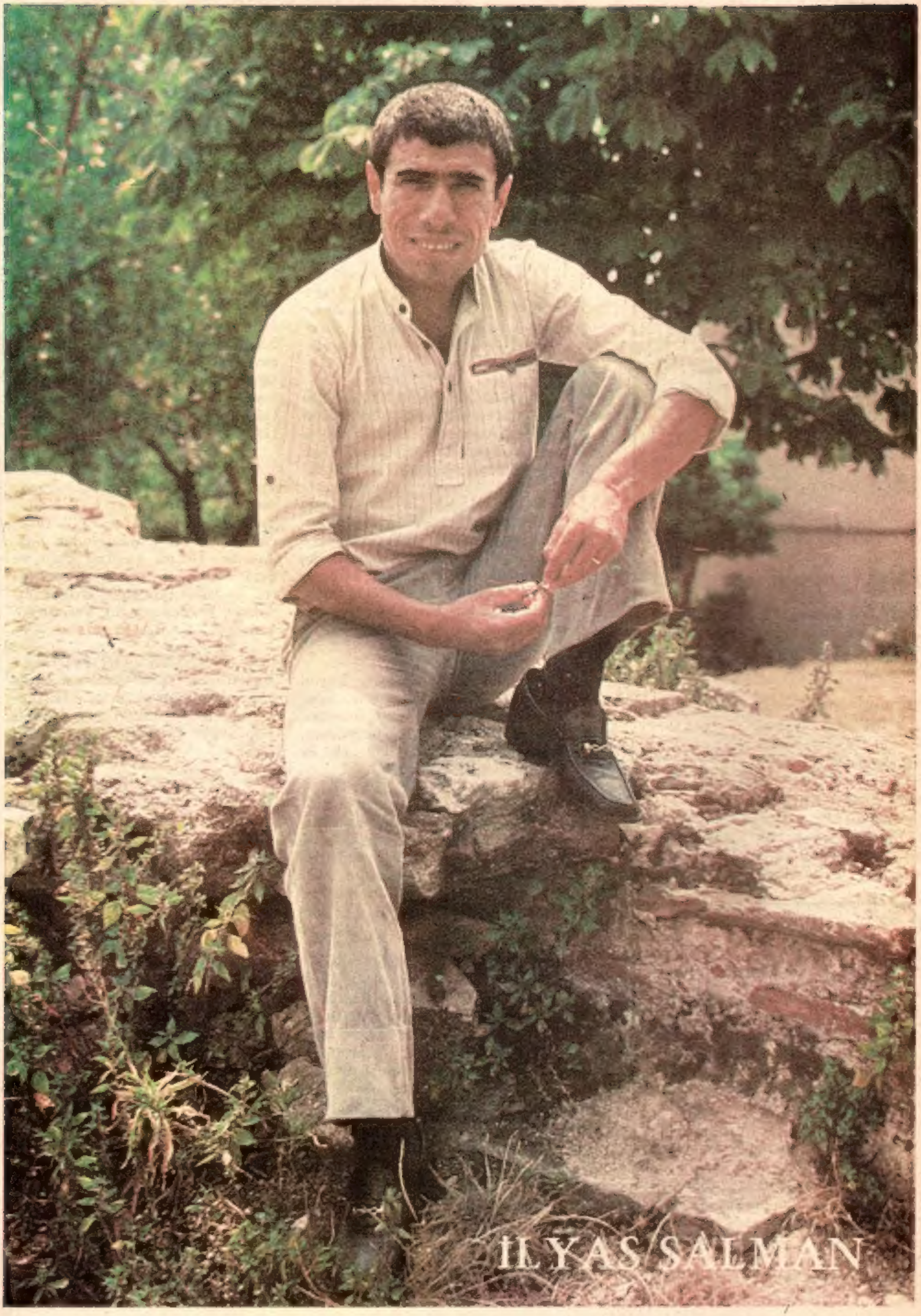
İLYAS SALMAN

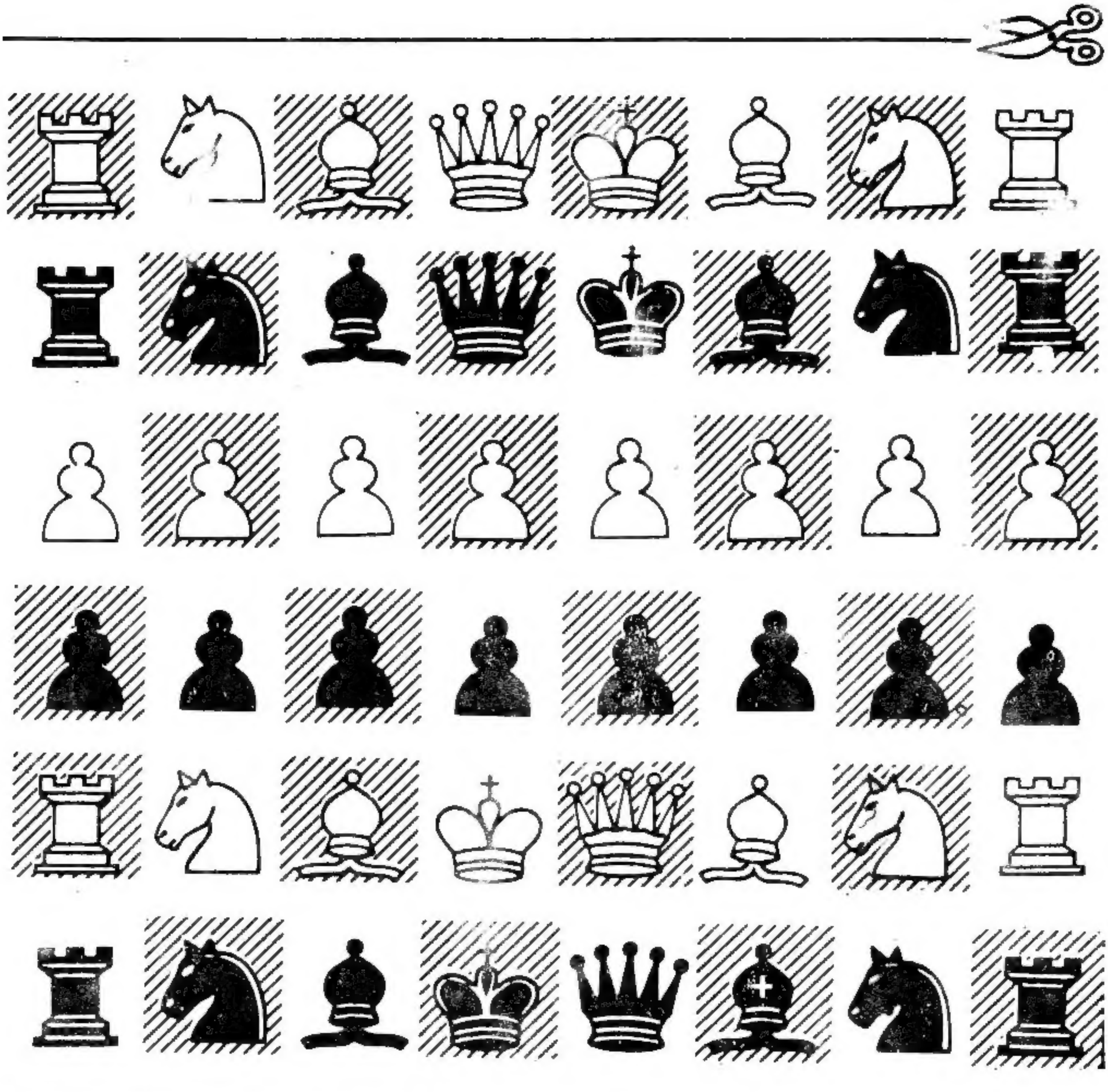

"Satranç, insanların kendilerini tanıyabilmeleri, ne yapabildiklerini, ya da ne yapamadıklarını tartmaları için benzeri olmayan bir yöntemdir."

İşte çocuklar büyük bir satranç oyuncusu, satranç'a yeni başlayacaklara bir yapıtında bunları söylüyor. Aslında biz de tümüyle onun söylediklerine katılıyoruz. Ama ne var ki bu eylemimizi başlatmadan önce bizi düşündüren tek şey, sizlerin birer satranç takımlarınız olmaması idi. Ve bugün harçlıklarınızla, büyük bir özveri gösterip dergimizi alan sizlere, bir maddî ağırlık daha yükleyemezdik. Bu nedenle çok düşündük. Ve satranç takımınızı birlikte yapmaya karar verdik. Hem sizlere ekonomik bir yıkıma uğratmadan satranç sahibi yapmak hem de el becerilerinizin gelişmesine katkıda bulunmak düşüncesiyle, dergimizin kapağına sizler için bir satranç takımı hazırladık. Yapacağınız şey, ilk önce satranç tahtasını kesip kalın bir kartona düzgün bir şekilde yapıştırmak. İkincisi de oyun taşlarını kesip, kare tahta parçaları, süngerler, kalın kartonlar ya da çevrenizde bulabileceğiniz parçalar üzerine yapıştırarak hazırlamak. Bundan sonrası, yalnızca tüm taşların görevlerini öğrendikten sonra, öğretilerimizi haftası haftasına izleyip oyunu kurallarına göre oynamak kalıyor. Şimdiden hepinize başarılar dileriz, bu "Kafa Sporunun" amatör oyuncularına saygılarımızı sunarız.

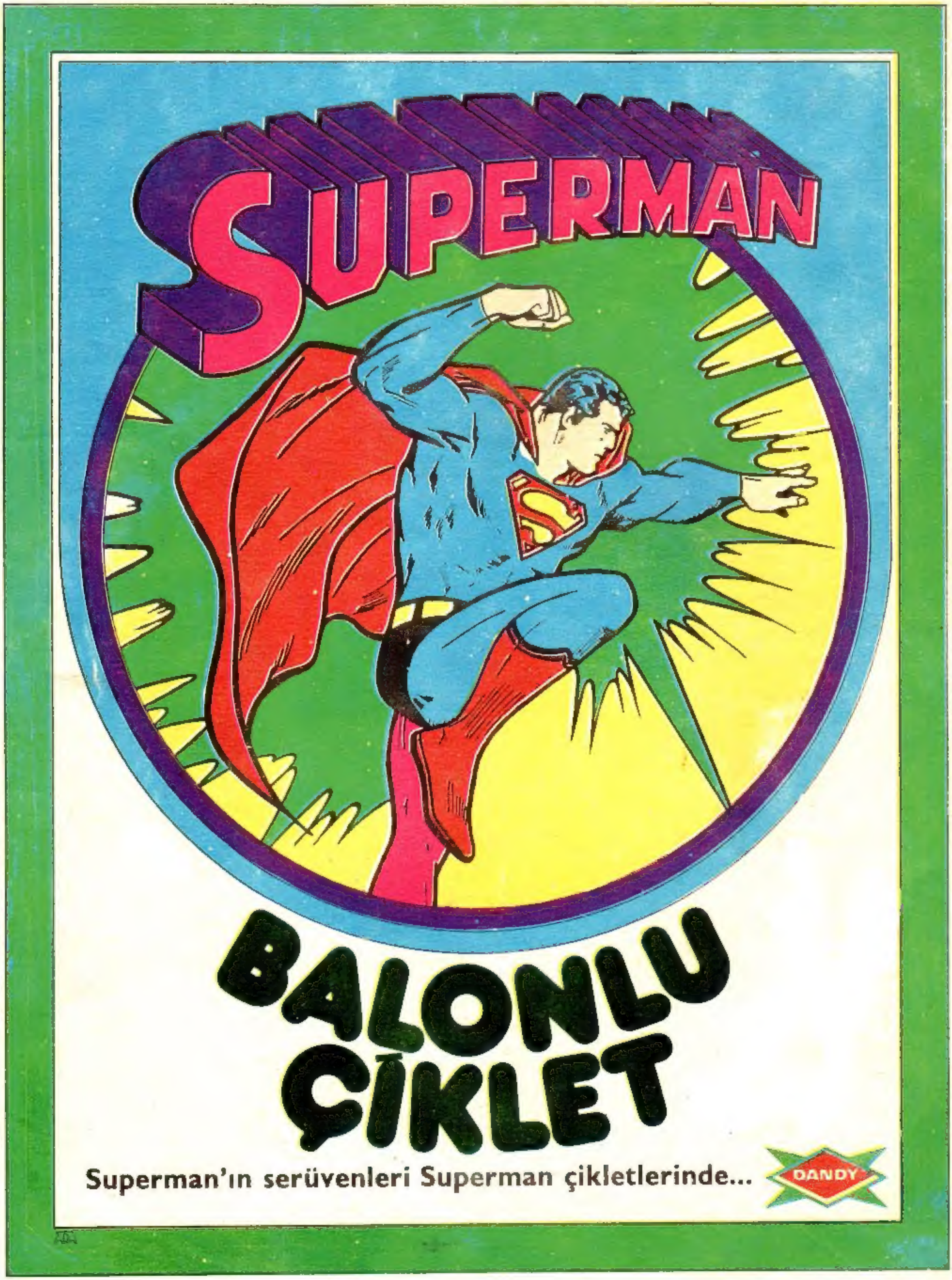
SUPERMAN
BALONLU
ÇİKLET
Superman'ın serüvenleri Superman çikletlerinde...
DANDY